

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCINJEVA ULICA 5. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inozemstvo 10 L.

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Kraljevini Italiji in inozemstvu ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

119 utrd Petrograda zavzetih V Ukrajini se nevzdržno nadaljujejo napadalne operacije vzhodno od Dnjepa — številne sovjetske ladje potopljene

Iz Hitlerjevega glavnega štapa, 18. sept. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

V Ukrajini se nevzdržno nadaljujejo napadalne operacije vzhodno od Dnjepa. V borbi za trdnjavske naprave Petrograda so bili doseženi važni uspehi. Del ene same pehotne divizije so naskočili in zavzeli kar 119 utrd.

Na vodah ob Krimu, otoku Oesel, Ladoškega jezera, ob izlivu Volhova in na Bellem morju so letala potopila tri tovorne parnike s 3000 br. reg. tonami, ter zadela 16 nadaljnjih ladij tako hudo, da je računati s tem, da je izgubljen velik del tega ladijskega prostora. Razen tega so bili uničeni en sovjetski rušilec, dve podmornici in štiri brzi čolni.

Brzi čolni so pred angleško obalo napadli angleški konvoj, ki so ga rušili in stražne ladje močno šktili, ter so potopili kljub hudemu odporu štiri sovražne trgovske ladje s skupno 25.000 br. reg. tonami. Po zelo uspešnem spopadu s angleškimi rušilci so se vsi čolni neopškodovani vrnili.

Pri Faroskih otokih so letala, ki so bila na izvidniških poletih nad morjem, v nizkem poletu hudo poškodovala veliko tovorno ladjo. Bojna letala so v pretekli noči bombardirala pristaniške naprave v lukah južnovzhodne Anglije.

Pri večeršnjih poskusih napadov na zasedeno ozemlje ob Kanalu so angleške letalske sile izgubile 18 letal. Od teh je bilo 15 sestreljenih v letalskih spopadih, tri pa je sestrelilo protiletalsko topništvo. Tri nemška letala se pogrešajo.

Manjše število britanskih bombnikov je v zadnji noči napadlo kraje v južnozpadni Nemčiji.

1200 letal nad Petrogradom

Stockholm, 19. sept. a. Kako strašno je bombardiranje Petrograda s strani nemškega letalstva, kaže tudi število letal, ki zaporedoma napadajo utrdbe mesta. Poveljnik protiletalske obrambe mesta je sporočil, da jo v zadnjih 12 urah pristelo nad Petrograd 1200 nemških letal. Lahko si mislimo, pač je to najvišji število, kako strašen učinek je imela množina eksplozivov, ki so ga ta letala odvrkla v 12 urah na vojaške objekte mesta, in kakšno preizkušnja je to uničevanje za živce civilnega prebivalstva in vojaških sil, ki so zbrane v mestu.

Samo 100 angleških letal na vzhodni fronti

Bern, 19. sept. a. Neki švicarski list poroča, da se na ruski fronti bori okrog angleških letal. Poletna so bila v Rusijo s Srednjega orienata.

Strahotne uničevalne borbe ob Dnjepu

Z vzhodne fronte, 19. sept. a. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Tudi z predvčeršnjimi operacijami na vzhodni fronti so bili doseženi odlični uspehi. Velika bitka, ki je v teku v vzhodni Ukrajini, je dosegla resnično znatno razmerje. Sovjetske sile maršala Budjonijsa so popustile na več krajih fronte spričo pritiska nemških sil, ki izkoriščajo uspehe zadnjih dni in napredujejo v labirintu vodnih tokov in vzhodnih pritokov srednjega Dnjepa ter korakajo zdaj proti vzhodu, zasedajo važna središča in pomembne strateške točke. Okolne sile generala v Rundštadta zasledujejo sovražnika proti Doncu in proti Krimu. Od pričetka velikih operacij, ki so v teku v odseku med Kremenčugom, Kijevom, vzhodno od Gomela, Brjanskem in Poltavu ter železnico, ki pelje v Kremenčuk, so bile številne sovjetske divizije obkoljene in stisnjene v žep v raznih odsekih. Nemške sile nadaljujejo svoj pohod proti vzhodu in lomijo sovražni odpor. V kratkem bodo dosegle izredno važn. starateški objekt.

Ze tri dni uničuje nemško letalstvo sovjetske armade. Akcija nemških letal je smrtonosna. Celotne sovjetske divizije so bile decimirane z bombardiranjem in obsejstvom s strojnimi in ročnimi. Na

področju vzhodne in južne Ukrajine se sovjetske armade umikajo; skupine nemškega letalstva jih pa neprestano napadajo, kar se povečuje zmešnjavo v vrstah rdeče armade. Pritisk je tako hud, da se sovjetske sile skušajo reorganizirati, da bi ustvarile odpor in zaščitni pas za kolone, ki se umikajo. Nemške motorizirane kolone in napadalni oddelki zasledujejo sovražnika in onemogočajo sovjetske poizkuse za obrambo v tem ali onem odseku izredno obširnega ozemlja. Naredili so se v odsekih vodnih tokov in pritokih Dnjepa številni majhni in veliki žepi, kjer so obkoljene znatne sovjetske sile. Uničevanje teh sil je že več dni v teku.

Vodja sovjetskih utrjevalnih del ujet

Berlin, 19. sept. a. Neki vojni dopisnik poroča, da so nemški oddelki ujeli čefa sovjetskega urada za gradnjo utrdb majorja Pavla Cistova, ki je imel od komisije za obrambo, katere šef je Stalin, ukaz, naj zgradi vzdolž Desne do ustja Dnjepa z uporabo okrog milijon ljudi novo obrambno črto, ki mora biti dograjena do 1. oktobra. Major Cistov je bil ujet med tem, ko je inspiciral področje, ki je določeno za to utrjeno črto. Ruski poveljnik v tem odseku fronte ni vedel, da Nemci že teden dni napredujejo v tem področju. Cistov je izjavil, da je bilo bombardiranje nemškega letalstva posebno hudo v Tallinovih jeklar-nah, ki izlčujejo predvsem traktorje in tanke.

Kijev obkoljen

Bern, 19. sept. a. Po vestih iz Moskve je zdaj Kijev popolnoma obkoljen. Na Krimu so izvedli množinsko novačenje.

Bombe na Odeso

Berlin, 19. sept. a. Kakor se doznavlja iz vojaških virov, je nemško letalstvo tudi predvčeršnjim z vidnimi uspehi uničevalo pristaniške naprave v Odesi. Bilo je več eksplozij. V skladiščih so izbruhnili požari. Napadene so bile vzhodno od Dnjepa številne sovjetske motorizirane kolone. Nemški letalci so zadali sovražniku težke izgube, čeprav je skušal preprečiti akcijo.

Tudi v osrednjem odseku vzhodne fronte je bila delavnost nemškega letalstva zelo močna. Napadene so bile predvsem kolone v zaledju. V nizkem poletu so bombniki bombardirali vlake s tovorom pogonskih snovi.

Na Črnem morju

Berlin, 19. sept. a. Nemška letala so predvčeršnjim spet napadla pomorske objekte Sovjetov ob Črnem morju. Potopljena je bila neka 10.000-tonska transportna ladja. Neki 6.000-tonski parnik so bombe tako poškodovale, da se je moral ustaviti.

Uspešno udejstvovanje nemškega letalstva

Berlin, 19. sept. a. Dne 17. septembra je nemško letalstvo in nemško protiletalsko topništvo uničilo 69 sovjetskih letal. Pogrešajo štiri nemška letala. V noči na 18. septembra so nemška letala napadla z uspehom vojaške objekte v Moskvi in Odesi. Druge nemške letalske skupine so podpirale kopne operacije v osrednjem odseku vzhodne fronte. Strmoglanci in bombniki so silno bombardirali zbirališča sovjetskih čet, zaledja, železniške proge in so zadali sovražniku krvave izgube. S tobo nemških bomb so bile porušene črte utrditve in utrjenih položajev. Skupine strmoglancev in bojnih letal so

Tragična smrt šefa rumunskega generalnega štaba na vzhodni fronti

Ubil ga je propeler letala ob povratku z inspekcijskega poleta nad fronto

Budimpešta, 19. sept. a. Šef generalnega štaba rumunske vojske general Joancu je postal večeraj jutraj žrtev nesreče na ukrajinski fronti. Na povratku z letalske inspekcije nad prvimi črtami je ob izstopu iz letala, hoteč hitro poročati na letališču navzočemu maršalu Antonescu, zaradi ne previdnosti prišel v bližino propelerja, ki se je še vrtil in je zadobil močan udarec

Zapadna fronta

Berlin, 19. sept. a. Manjše angleške letalske sile so skušale napasti v noči na 18. september kraje v južnozpadni Nemčiji, toda niso zadele, kakor se doznavlja iz pristojnih vojaških krogov, nobenega objekta. Alarm je bil sam v nekaterih krajih. Manjše število rušilnih in zažigalnih bomb, ki so bile odvrgne na manjše kraje, kjer ni vojaških objektov, je padlo na polja, ne da bi povzročile škodo.

Berlin, 19. sept. a. Kakor poroča DNE, je angleško letalstvo dne 18. septembra izgubilo 16 letal, tri bombnike in 13 lovcev. Zbili so jih nemški lovci, ko so angleška letala skušala napasti področje francoske obale. Dva bombnika Bristol-Blenheim sta

Finska fronta

Stockholm, 19. sept. a. S finske fronte doznava »Afton Bladet«, da se je pričela za finske sile nova vojna faza s prekoračenjem reke Zvir. V Koreliji onemogoča finska vojna delavnost, ojačevanje in oskrbovanje sovjetskih čet.

Madžarsko vojno poročilo

Budimpešta, 19. sept. a. Poveljstvo madžarskih oboroženih sil poroča: Operacije zaveznikov armad se razvijajo z naraščajočimi uspehi na zelo obsežnem ozemlju. Iz vojaških razlogov se ne poroča izčrpnje o teh operacijah in obvestila so omejena na dejstva, da so zavezniške čete prodrle v nekaterih točkah fronte ruske vojske in zasledujejo razpršene sovražne čete. Ruske sile se pred madžarsko armado branijo in izvajajo protinapade za kritje umika ostalih sovjetskih sil. Vsi protinapadi so bili odbiti z madžarskimi četami. V borbah z madžarskimi četami je imel sovražnik 150 mrtvih, 300 sovjetskih vojakov je pa utonilo v Dnjepu. Madžarski letalci so nadaljevali z bombardiranjem sovražnega zaledja. Vsa naša letala so se vrnila na oporišča.

Slovaki zopet na fronti

Bratislava, 19. sept. a. Edinice prve črte slovaške vojske so zopet zapletene v borbe, kakor poroča uradno poročilo slovaških oboroženih sil. Posebno so se izkazali ženijski polki, ki so omogočili prehod čez Dnjepar. Topništvo in letalstvo sta uspešno prispevala k operacijam, uničujoč številne sovjetske ladje, med njimi eno torpedovko.

Nemški tisk o položaju

Berlin, 19. sept. a. Nezadržno napredovanje nemških čet v ukrajinskem odseku in silni protinapadi na utrjena področja pred Petrogradom so predmet pozornosti vsega nemškega tiska, ki opozarja tudi na zmagovite akcije nemškega letalstva na Krimu ter na otok Oesel, na Ladoškem jezeru in nad Belim morjem. »Nachtausgabe« pripominja, da ima decimiranje sovjetske mornarice hude posledice, zlasti glede oskrbovanja boljševističnih čet, ki operirajo na raznih frontah, kar dokazuje tudi to, da je ruska vlada vrгла v boje svoje zadnje rezerve. »Angriff am Abend« objavlja vest iz Helsinkov, da so bili med 1.600 ujetniki, ki jih je zajela neka finska divizija, pripadniki nič manj kot 32 narodnosti. Dopisnik »Borsen Zeitung« poroča, da je njegov oddelček že v bližini Petrograda, kar dokazuje, da se oboroženo jekla nemških armad čedalje bolj sočuje okrog bivašega ruskega glavnega mesta. Isti list komentira izjavo predsednika avstralske vlade Padona, ki je v areto izjavil, da se bliža h koncu doba odloha v prid Angležem, ki je posledica vojne na vzhodni fronti. List pripominja, da bo razočaranje angleške javnosti tembolj trpko, v kolikor si londonska propaganda prizadeva razširjati v svetu najbolj neumne iluzionistične vesti.

učinkovito napadle sovjetske pomorske objekte na obali Črnega morja. Zadele so bile vojne ladje in tovorne ladje. Zapadno od Krima je bil potopljen 5000-tonski sovjetski parnik. Tri ladje 1000 to pa so bile hudo poškodovane. Več bomb je zadelo tudi neko križarko vrste »Leningrad«. Nadaljnji šest sovjetskih ladij je bilo bombardiranih na Ladoškem jezeru in na ustju nake reke. V zapadnem delu Ladoškega jezera so nemška letala z odličnim uspehom bombardirala pet sovjetskih tovarnih ladij. Na Ladoškem jezeru je bilo tako zadetih in hudo poškodovanih 11 sovjetskih ladij.

Odbiti sovražni napadi pri Tobruku

Podmornica potopila parnik poln motornih vozil — Dve sovražni letali sestreljeni, ena ladja potopljena — živahna delavnost v vzhodni Afriki

Glavni stan Oboroženih Sil je objavil 18. septembra naslednje 471. vojno poročilo:

V Cirenaiki so bili na fronti pri Tobruku odbiti napadi sovražnih elementov. Nemška letala so bombardirala trdnjavo ter zadela motorna vozila in taborišča.

Tudi v noči na 17. so bili izvršeni letalski napadi na Tripolis in Bengazi. Bilo je nekaj mrtvih. Škoda je omejena. Prebivalstvo obeh mest, ki sta posebno izpostavljena napadom angleškega letalstva, se je odlikovalo s svojim mirnim in ponosnim zadržanjem.

Na raznih odsekih gondarske fronte delovanje naših prednjih oddelkov in streljanje topništva. Sovražna letala so napadla naše postojanke pri trdnjavi Uolkefitu. Protiletalsko topništvo je sestrelilo eno izmed njih.

Včeraj so angleška letala bombardirala in s strojnimi obstreljevala Licato v pokrajini Agrigentu. Bilo je okrog 10 mrtvih med prebivalstvom. Škoda je bila neznatna. Neka naša trgovska ladja je na mor-

ju sestrelila sovražno letalo, ki se je še v zraku vnelo. Podmornica pod poveljstvom korvetnega kapetana Emilija Berengena je na Sredozemskem morju s strel iz topa potopila 3000 tonsko sovražno ladjo, ki je bila do vrha natovorjena z motornimi vozili.

Berlin, 19. sept. a. V Severni Afriki so v predpretekli noči nemška letala napadla letališče Abuir. Na določene objekte so bile vržene številne rušilne in zažigalne bombe z vidnim uspehom.

Bombe na Malto

Z bojišča, 14. sept. a. Bombniki, ki so v noči na petek v več zaporednih valovih napadli letališči v Mikabi in Hal Faru na otoku Malti, so z bombami srednjega in manjšega kalibra dosegli popoln uspeh. Vsi objekti so bili z veliko točnostjo zadeti. Sovražni nočni lovci so nad maltskim kanalom in nad otokom samim skušali napasti bombna letala, ki jim je pa vselej uspelo odbiti nasprotnika.

Princ Piemontski v Gorici

Gorica, 19. sept. a. Nj. Vis. Piemontski princ je včeraj jutraj dospel v Gorico ter izvedel inspekcije v mestu in v pokrajini. Sprejelo so ga vojaške oblasti, zvezni tajnik in viceprefekt, s katerimi se je pristrno razgovarjal ter zanimal za uspevanje pokrajine. Piemontski princ je obhodel pokrajino

in prebivalstvo mu je povsod izkazovalo svojo vdanost. V prvih popoldanskih urah se je princ vrnil v Gorico in se napotil na glavni kolodvor, kjer so ga pred odhodom množice ljudstva in črnih srac navdušeno pozdravljale z dolгими vzkliki Savojski hiši.

Kaj se sme pošiljati po pošti

Rim, 19. sept. a. Za čas vojne je prepovedano pošiljati v tujino razglednice, poštne biljete, podložene zavojte je prepovedano vložiti v pisma panoramične fotografije in fotografije krajev ali fotografije vojaških objektov, odrezke listov, papir in zavojte praznih pisem, znamke in bankovce. Prepovedana je uporaba jezikov razen albanškega, amharškega, arabskega, češkega, bolgarskega, kitajskega, korejskega, danskega, finskega, francoskega, japonskega,

grškega, italijanskega, angleškega, latinškega, norveškega, nizozemskega, perzijskega, poljskega, portugalskega, rumunskega, srbskega, hrvaškega, slovenskega, španskega, švedskega, nemškega, turškega, ukrajinskega in madžarskega jezika.

Priporočila se nanašajo na znamenje v gornji desni vogal ovoja, osrednji del pa naj bo namenjen za naslov. Napišite ime in priimek ter naslov odpošiljatelja na hrbtni strani ovoja.

Poostrene kazni v Nemčiji

Berlin, 19. sept. a. Novi kazenski zakonik vsebuje važne spremembe. Na podlagi zakona je določena smrtna kazen za zločince povratnike in seksualne zločine, kadar to zahteva zaščita skupnosti in potreba pravičnega povračila. Spremenjena so tudi določila o smrtni kazni za umor. Do čim je zdaj veljalo stališče o premišljenem in nepremisljenem umoru, bo po novem zakoniku sodnik sodil po namenu, zaradi katerega je bil izvršen umor in po načinu

zločina. Poostrene so bile kazni za oduhuje. V določenih primerih so tudi kazni za potvarjanje dokumentov ter za namerna požige.

Varšava, 19. sept. a. Stroga kazen po zakonu za obrambo vojnega gospodarstva je bila prvič izvajana v varšavski pokrajini. Posebno sodišče v Varšavi je obsodilo na smrt oduhuha in spekulanta Ludovika Keziškega, ki je bil že prej večkrat kaznovan.

Iranski šah pobegnil

Stockholm, 19. sept. a. Londonski dopisnik »Afton Bladet« poroča o vkorakanju angleških čet v Teheran in o begu šaha v Isfahan. Dopisnik poroča, da ni res, da se nahaja veliki mufti v Kabul, temveč se je zatekel v japonsko poslaštvo v Teheranu.

Berlin, 19. sept. a. Komentarjoč zasedbo Teherana z angleškimi in sovjetskimi četami, izjavlja »Borsen-Zeitung«, da je to zadnje napadalno dejanje na Iran. Dnevnik objavlja del govora iranskega ministrskega predsednika ob zapustitvi svojega mesta. Ministrski predsednik je izjavil: Angliči in Sovjeti so nam obljubili, da ne bodo izvajali na nas nobenega pritiska. Kako so te sile držale obljubo, se vidi zdaj, ko konarko čete v glavno mesto Irana. Berlinski list zaključuje, da Anglija brezvestno potisla Iran v roke najbolj turkanski vlade, ki jo zgodovina pozna, to je muckovsko vlado, da se izjavlja, da je osvoboditeljica in zaščitnica narodov.

Diplomati zapustili Teheran

Berlin, 19. sept. a. DNB poroča, da so nemški državljani zapustili Teheran in se napotili deloma proti Anvinu, deloma proti Alvasu. Tudi člani italijanskega, nemškega, madžarskega in rumunskega poslaštva so s svojimi ženami in otroci zapustili Teheran.

Žalost na Švedskem

Stockholm, 19. sept. a. Vsa švedska je v žalosti zaradi hude pomorske nesreče pred Stockholmom. Kralj je poslal brzojavko in izrazi svoje sožalje poveljniku mornarice. Švedska mornarica je s to nesrečo izgubila tri izmed svojih najmodernejših rušilcev. Listi predlagajo, naj zasebniki pokrenejo narodno posojilo, da se zbere potrebni denar za gradnjo treh novih stitnih edinic.

Seja turške vlade pod predsedstvom predsednika republike

Ankara, 19. sept. a. Po vrnitvi iz Carigrada, kjer je bil na kratkem odhodu, je predsednik republike včeraj predsedoval ministrskemu svetu. Rezultati zborovanja niso znani.

Obletnica trojnega pakta v Tokiju

Tokio, 19. sept. a. Določen je bil obširen program za slavnost, ki bodo trajale pet dni in se bodo pričele 25. septembra za prstavo prve obletnice podpisa vojaškega pakta med Japonsko, Italijo in Nemčijo. Pakt je bil podpisan 27. septembra 1940.

Obletnica albanske fašistične milice

Tirana, 19. sept. a. Tu so slovesno proslavili drugo obletnico ustanovitve albanske fašistične milice. Manifestacija se je zaključila z vzklikom Kralju in Cesarju ter Duceju.

„Američani morajo manj jesti!“

Stockholm, 19. sept. a. Zdi se, da sta se pri zadnjih razgovorih Churchill in Roosevelt razgovarjala tudi o prozaičnih stvareh vojne. »Daily Express« objavlja poziv na štirih kolonah z ganljivim naslovom »Američani morajo manj jesti in nam dati, kar je mogoče«.

Ameriška mornarica dobila povelje za lov na tuje podmornice

Stockholm, 19. sept. a. Londonski dopisnik »Afton Bladet« poroča svojemu listu, da je ameriška mornarica dobila ukaz, naj preišče atlantske vode tudi v pasu Paname, kjer naj polovi sovražne podmornice. Ameriški mornariški minister Knox je včeraj jutraj na konferenci tiska napovedal nove poostrene ukrepe za obrambo konvojev, ki so usmerjeni v Anglijo.

Strogi ukrepi proti sabotazi na Norveškem

Berlin, 19. sept. a. Nemški komisar za Norveško Terboven je izdal dekret za varovanje gospodarskega življenja in za normalni razvoj dela na Norveškem. Dekret določa v najtežjih primerih smrtno kazen za motilce gospodarskega življenja in dela v državi, kakor za organizatorje stavk in bojkotov in poškodovance strojnega naprava.

Prepisi o izvozu lesa

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, na podlagi člena 1. kr. ukaza z dne 7. junija 1941-XIX, št. 454 v zvezi s členom 6. kr. ukaza z dne 7. maja 1941-XIX, št. 452 in členom 6. Ducejevega razglasa z dne 17. maja 1941-XIX, glede na svoje navedbe z dne 7. maja 1941-XIX, št. 16, 4. junija 1941-XIX, št. 39, 25. junija 1941-XIX, št. 53 in 30. junija 1941-XIX, št. 73 in 74 in smatrajoč za nujno potrebno urediti izvoz lesa ob upoštevanju potreb za oskrbo Ljubljanske pokrajine, odreja:

Clen 1. Z dnem izdaje te navedbe se ukinja navedba z dne 30. junija 1941-XIX, št. 73 in se vzpostavlja enotna ureditev izvoza drv in celuloznega in taninskega lesa. Zato se razveljavljajo potrdila o izvoru izdana doslej po drugem odstavku člena 2. navedbe z dne 7. maja 1941-XIX, št. 16. Prizadete stranke smejo zahtevati do vstetega 30. novembra 1941-XX pri carinskem ravnanstvu povračilo kontrolne pristojbine, ki so jo plačale po navedbah z dne 26. junija 1941-XIX, št. 54 in 30. junija 1941-XIX, št. 74.

Clen 2. Dokler se ne izčrpa kontingent, ki se je dovolil za izvoz ob upoštevanju nujnosti, da se zagotovi kritje potreb pokrajine, sme carinsko ravnanstvo izdati nova potrdila o izvoru za izvoz blaga iz prednjega člena na ozemlje Italijanske albanске carinske zveze.

Potrdila, ki bi se ne izkoristila do vstetega 31. decembra 1941-XX, prenehajo veljati; ostane pa strankam pravica do povračila kontrolnih pristojbin, plačanih navedbo.

Clen 3. Carinsko ravnanstvo izdaja potrdila o izvoru iz prednjega člena na podlagi potrdil o izvoru blaga, ki jih je izdala ali jih še izda Zbornica za trgovino in industrijo v Ljubljani in na podlagi posebnega pooblaščenja, ki ga sme izdati ta Zbornica v okviru za izvoz razpoložljive množine, ki je ugotovljena, da so spojnjeni pogoji iz sledečega člena in po razdelilnem načrtu iz člena 6.

Cl. 4. Zbornica za trgovino in industrijo v Ljubljani sme izdati v prednjem členu omenjena posebna pooblastila za ne več ko 50 odstotkov množine drv ter celuloznega in taninskega lesa, ki je bila na dan uveljavitve te navedbe s pravnimi pogoji, ki so izvirajo iz prodajnih in izvoznih pogojev, odločenih v veljavno maksimálnem ceniku.

Zbornica za trgovino in industrijo sme glede na nujnost, da se krije domača potrošnja, določiti, da se veže posebno izvozno dovolilo za celulozni ali taninski les na oddajo in izročitev ustrezne množine drv.

Clen 5. Da morejo pridobiti nova potrdila o izvoru po prednjem členu, morajo prijaviti interesi do vstetega dne 22. septembra 1941-XIX Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani vse kupno-prodajne ali dobavne pogodbe za izvoz iz pokrajine, ki so bile sklenjene pred dnem, ko stopi ta navedba v veljavo.

Prijave morajo vsebovati navedbo splošnih podatkov in bivališča prodajalca in kupca ter za vsako pošiljko:

- a) kakovost in količino, izraženo v stoh.
- b) kraj, kjer se je les proizvedel,
- c) kraj, kjer leži posekan, navožen ali zložen,
- d) postajo, kjer naj se les naloži,
- e) dokončni namembni kraj.

Prijavi je treba priložiti dokazilne listine.

Cl. 6. Brž ko se zberejo vse prijave iz prednjega člena in se preskusni njih točnost tako glede sklenitve pogodbe kakor tudi o dejanskem obstoju in zalogi blaga, izdela Zbornica za trgovino in industrijo, ki je zaslila ravnanstvo državnih gozdov in poveljstvo državne gozdne milice v Ljubljani, ustrezno v mejah in po pogojih iz prednjega člena razdelilni načrt, upošteva, pravilno porazdelitev.

Clen 7. Do vstetega 22. septembra 1941-XIX morajo trgovske tvrdke Ljubljanske pokrajine, ki so navadno zalagale domačo porabo in ki bi želele, da se jim nakažejo ločeno iz črke b) člena 4, vložiti prošnjo pri Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani, v kateri morajo navesti:

- a) količine lesa, ki so jih dobavile za domačo porabo v času od 1. avgusta 1940-XVIII do 31. marca 1941-XIX,
- b) zaloge na dan 30. septembra 1941-XIX po sklenjenih nabavah in dodatnih količinah, določene za sklenjene dobave, ki naj se prevzamejo do vstetega 31. marca 1942-XX,
- c) koliko so prodale na domačem trgu od 31. avgusta 1941-XIX dalje, pri čemer morajo natančno navesti količine, ki so jih že izročile, in količine, ki jih še morajo izročiti po že prevzetih obveznostih do vstetega 31. marca 1942-XX,
- d) količine in morda tudi kakovost, za katere prosijo nakazila,
- e) skladišča in zbirališča, kjer mislijo zbrati njim odkazane množine,
- f) svojo finančno zmogljivost za gotovinsko plačilo nakazanih količin lesa.

Prijavam se morajo priložiti listine, ki dokazujejo resničnost izjav iz prednjega črke.

Clen 8. Zbornica za trgovino in industrijo izdela po oceni okoliščin načrt o porazdelitvi med vse ali nekatere tvrdke iz prednjega člena; načrt naj upošteva krajevna nahajališča blaga, ki naj se nakaže, in potrebe domače porabe, strokovno in trgovinsko opremljenost prosečih tvrdk in njih gospodarsko zmogljivost.

Pri nakazovanju so izključene tvrdke, ki se bavijo z izvozno trgovino, razen če se zavežejo, da jo opuste za vso dobo, dokler je ta navedba v veljavi. V tem primeru morajo pridržati za domačo porabo sorazmerno množino, ki jo glede na prej sklenjene prodajne pogodbe za izvoz določi Zbornica za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Clen 9. Po prednjem členu pooblaščenec tvrdke morajo voditi prejemni in oddajni vpisnik, ki ga pred uporabo potrdi Zbornica za trgovino in industrijo in v katerega se morajo dnevno vpisati za vsako kakovostno vrsto količine blaga, nabavljene na svobodnem trgu ali iz

obvezne oddaje po členu 4. te navedbe, kakor tudi za porabo v Ljubljanski pokrajini oddane količine.

Poleg tega morajo voditi dvoje knjižice prometnih listov z jukstami, eno za nabave in drugo za dobave, zaporedno oštevilčenih in vsak list potrjen pred uporabo po Zbornici za trgovino in industrijo.

V prvo se morajo zapisovati vse količine, dobljene z nakupom bodisi na svobodnem trgu bodisi iz obvezne oddaje, del pa, ki se odtrga, se mora izročiti oddajniku. V drugo se morajo zapisovati vse opravljene dobave.

Vsak prometni list mora izkazovati tako v obdržanem kakor odtrganem delu splošne podatke oddajnika oziroma prevzemnika, njegovo bivališče, kakovost in količino prejetega ali oddanega lesa in dan prejema ali dobave.

Clen 10. Pooblaščenec tvrdkam se prepoveduje oddajanje blaga radi izvoza drugim tvrdkam, ki se bavijo z izvozno trgovino ali ustanovam in zasebnikom.

Pooblaščenec tvrdke se mora tudi dolžne dati prednost pri dobavah ustanovam ali zasebnikom, označenim po Zbornici za trgovino in industrijo in izvrševati vse druge predpise, ki jih izda ta Zbornica glede ureditve porazdeljevanja porabnikov.

Clen 11. Ko se izdelajo razdelilni načrti za izvoz in za domačo porabo iz členov 6. in 8. te navedbe, določi Zbornica za trgovino in industrijo v Ljubljani na podlagi posamezne izvozne prošnje pooblaščenca tvrdko, kateri naj se odda blago po črki b) člena 4. pri čemer navedbo določi ustrezno množino do najmanj 50 odstotkov, nakar izda, ko se ji predloži nabavnica, ki jo je oddala pooblaščenca oddaja tvrdka, kakor je predpisano v tretjem odstavku člena 9., v dokaz opravljene dobave, posebno, v istem členu omenjeno pooblastilo.

Clen 12. Določbe v navedbah z dne 26. junija 1941-XIX, št. 54 in z dne 30. junija 1941-XIX, št. 74 o plačevanju kontrolne pristojbine, se v ničemer ne spreminjajo.

Clen 13. Če dejanje ni huje kaznivno, se kaznuje v denarju od 1000 do 5000 lir in v hujših primerih tudi z zaporom od treh do šestih mesecev:

- a) kdor koli vložil v namene iz člena 5. in 7. te navedbe tamkaj zahtevano prijavo z nerresničnimi navedbami glede tam zahtevanih podatkov,
- b) lastniki tvrdk, ki ne spojinjo obveznosti, prevzete po drugem odstavku člena 8. ali opravijo dobavo proti predpisom prvega odstavka člena 10. ali ne izvršijo predpisov Zbornice za trgovino in industrijo iz drugega odstavka istega člena, nanašajoč se na prednost dobav za porabo v pokrajini ali vobče za ureditev porazdeljevanja.

Vpisniki, prometne knjižice in posamezni listi iz njih, ki jih predpisuje člen 9. te navedbe, imajo v smislu kazenskega zakona veljavo javne listine.

Kdor opusti vpis v prejemni in oddajni vpisnik ali ne spiše in odtrga listika iz prometne knjižice, se kaznuje s kaznijo za ponaredbo javne listine.

Clen 14. Poleg kazni iz prednjega člena in nevarno kazenskim odredbam zaradi morebitne prikrajšbe ali poskušane prikrajšbe kontrolne pristojbine iz člena 5. navedbe z dne 26. junija 1941-XIX, št. 54, se v vsakem primeru tako pošiljatelj kakor tudi prejemnik blaga, ki se je v nasprotju z določbami te navedbe izvozilo ali poskušalo izvoziti, predpiše upravna denarna kazen v višini ne manj ko desetinke in ne več ko polovice vrednosti blaga po cenah, določenih v maksimalnem ceniku Ljubljanske pokrajine za prodajo na debelo franko postaja Ljubljana.

Enaka kazen se uporabi tudi zoper prevzeto podjetje ali spediterja, ki je prevzel prevoz ne da bi se bil prepračil, ali pošiljatev ustreza predpisom te navedbe.

V posebnega upoštevanja vrednih primerih in na predlog carinskega ravnanstva mora Visoki komisar upravno denarno kazen iz tega člena znižati na eno šestino.

Clen 15. Upravne denarne kazni iz prednjega člena predpisuje po kratkem postopku in jih sporoči prizadetim carinsko ravnanstvom.

Zoper odločbo je dopustna v roku 15 dni po priobčitvi pritožba na Visokega komisarja, ki odloči o njej dokončno.

Upravna denarna kazen iz prednjega člena, kakor tudi, če je izrečena, kazen iz člena 5. navedbe z dne 26. junija 1941-XIX, št. 54 in stroški za prevoz zaplenjenega blaga na namembni kraj se izterjajo iz cene za odstopljeno blago pooblaščenca tvrdki, kateri ga je neposredno nakazalo carinsko ravnanstvo po označbi Zbornice za trgovino in industrijo v Ljubljani. Celotni izkupiček ostane zato do konca postopka iz tega člena pod zaporo v prid carinskega ravnanstva Visokega komisarja.

Clen 16. Ta navedba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar: Emilio Grazioli

Imenovanje izrednega komisarja za društvo Sokol

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi svoje navedbe z dne 16. junija 1941-XIX, št. 69, s katero je odredil razpust društva Sokol,

odloča: Fašist rag. Lodovico Maffei se imenuje za izrednega komisarja za upravljanje in likvidacijo imovine zgoraj omenjenega društva, z nalogom, da ukrene vse, kar je potrebno za vzdrževanje njegovi upravi poverjene imovine, ter da predloži predlog o dokončni namembni preostale čiste imovine.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar: Emilio Grazioli

Uvedba monopolne službe v Ljubljanski pokrajini

VIKTOR EMANUEL III., po milosti božji in narodni volji

Kralj Italije in Albanije, Cesar Abesinije Na podlagi člena 18. zakona z dne 19. januarja 1939-XVII, št. 129, na podlagi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, smatrajoč za nujno in neogibno potrebno, da se zaradi vojne pooblasti državna mo-

nopolna uprava, da prevzame v Ljubljanski pokrajini poslovanje glede soli, tobaka, žganc, cigaretnega papirja, žgancov in kreslinih kamenčkov, dokler se stalno ne uredi po zgoraj navedenem kr. ukazu, po zaslusanju Ministrskega sveta in na predlog Narega ministra državnega tajnika za finance, smo sklenili in odločamo:

Clen 1. Državna monopolna uprava se pooblašča, da začasno prevzame v Ljubljanski pokrajini poslovanje glede soli, tobaka, žganc, cigaretnega papirja, žgancov in kreslinih kamenčkov, dokler se to poslovanje ne uredi dokončno po kr. ukazu z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291.

Clen 2. Poslovanje po prednjem členu bo avtonomno po predpisih, ki jih izda minister za finance.

Clen 3. Ta ukaz stopi v veljavo naslednji dan po objavi v Uradnem listu Kraljevine in se mora predložiti zakonodajnim skupščinam radi uzakonitve.

Minister predlagatelj je pooblaščen, da predloži zadevni zakonski osnutek.

Odrejam, da se ta ukaz, opremljen z državnim pečatom, uvrsti v Uradno zbirko zakonov in uredb kraljevine Italije in ukazujemo vsakomur, da se po njem ravna

Slovenski atleti na startu v Rimu in Milanu

Za njihove nastope je veliko zanimanja doma in po vsej državi

Ljubljana, 19. septembra. V nedeljo bosta v Italiji dve važni sportni prireditvi. Lahkoatletski v Milanu in Concordia. Prva tekma je ostala neodločena 2 : 2, v drugi pa je Gradjanski zmagal zelo visoko 6 : 2 in si tako osvojil pokal.

Ligaško prvenstvo se bo začelo prihodnji mesec. Pred dnevi smo že objavili, katerim klubom je sportno vodstvo odobrilo sodelovanje že v naprej. Nekaj mest pa je ostalo še praznih in za te se sedaj v kvalifikacijskih tekmah laščijo kandidati.

V Osijeku so bile v ta namen že tri tekme med lokalnimi rivaloma, Hajdukom in Gradjanskim. Favorit je bil Gradjanski, ki je pritegnil po razidu osiješke Slavije v svoje vrste njene igrice. Zgodilo pa se je po starem pravilu, da je žoga okrogla, da ga je Hajduk izločil s 3 : 1, 2 : 1 in 1 : 1. V Osijeku so Nemci ustanovili svoj klub »Germania«.

Tudi v Banjaluki sta se sestala domačina Hrvoje in H.B.S.K. Hrvoje, ki je zmagal v nedeljski tekmi 3 : 1, se bo udeleževal še nadaljnjih borb.

Zelo lahko delo je bilo dodeljeno Bati v Borovem. Mitrovića se daleč ni kos njegovim močem. V nedeljo je doživel visok poraz 9 : 1.

Slovenska kolesarska zveza Ljubljana — službeno. Redna seja upravnega odbora bo danes v petek ob 19. v prostorih kavarne Vospemnik, Stari trg 34. Dnevni red: organizacija kolesarske dirke za prvenstvo ljubljanske pokrajine. Ker se bo na tej seji razpravljalo tudi o zelo važnih zadevah in ukrepih pokrajinskega odbora, se pozivajo vsi odborniki, da se te seje udeležijo sigurno in točno. — Tajnik.

Sestanek vseh kolesarjev, ki bodo tekmovali za prvenstvo Ljubljanske pokrajine, bo danes v petek ob 20. v prostorih kavarne Vospemnik, Stari trg 34. Tekma sestanka se lahko udeležijo tudi oni kolesarji, ki nameravajo letos prvič tekmovali. Tajnik SKZ: Otrin, s. r.

Zdravstvena avtokolona v Dol. Toplicah

Dol. Toplice, 18. septembra. Zdravstvena avtokolona, ki je obiskala že mnogo krajev v Ljubljanski pokrajini, je obiskala v torek 16. t. m. Dol. Toplice. Prispela je dopoldne ob 9 in pozdravila jo je zbrana šolska mladina in številno občinstvo. K zdravstvenemu pregledu so prišli šolski otroci iz vseh šol v občini, to je poleg šole v Dol. Toplicah tudi oni na Gor. Sušicah in Soteski. K pregledu so bili povabljeni v prvi vrsti otroci, ki vstopijo letošnje leto v šolo, potem pa tudi drugi, zlasti slabotnejši. Pregled otrok se je pričel takoj po prihodu avtokolone ter je trajal ves dan do večera. Najprej so prišli na vrsto otroci iz šolskega okoliša Gor. Sušice, ki so najbolj oddaljeni, nato iz okoliša Soteske in popoldne otroci iz šolskega okoliša Dol. Toplice. Pregledanih je bilo nad 500 otrok.

V tem oziru potrebujejo starši še mnogo pouka o škodljivosti opojnih pijač, ki so zlasti za mladino zelo škodljive. Šola sama v tem oziru ne more mnogo storiti, treba je da tudi drugi faktorji posežejo vmes ter pouče starše pri vsaki priliki o škodi, ki jo povzroča alkohol na doraščajočo mladino.

Poleg šolske mladine je bilo pregledanih tudi mnogo odraslih, ki so dobili potrebna navodila za zdravljenje.

Zanimanje za zdravstveni pregled je bilo v občini precej veliko. Zdravstvena avtokolona je ostala čez noč v Dol. Toplicah, ker se prihodnji dan vrši zdravstveni pregled v Valtji vasi, oziroma bližnji Straži.

Vodja zdravstvene kolone g. dr. Duce je bil zadržan in se pregleda v Dol. Toplicah ni udeležil.

Obnovite naročnino!

Nenadoma nas je zapustil naš vrli tajnik, tovariš

ing. Martin Vraničar

Na zadnji poti ga bomo spremlili danes ob 14. uri iz kapelice sv. Antona na Zalah na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 19. septembra 1941.

Slovensko gozdarsko društvo

in skrbni za njegovo izvrševanje. Dano v Rimu dne 19. maja 1941-XIX. VIKTOR EMANUEL, MUSSOLINI, DI REVEL

Oprostitev od plačevanja šolskih taks

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč za uместno, da se učencem iz mnogolanskih rodbin olajša obiskovanje šol, odreja:

Clen 1. Plačila šolskih taks za vpis, za obiskovanje šole in za izpričevala so za šole vseh vrst in stopenj oproščeni učenci, katerih roditelji so imeli sedem ali več otrok.

Clen 2. Polovice taks so oproščeni učenci, katerih roditelji so imeli pet ali šest otrok.

Clen 3. Oprostitev ne velja za repetente.

Clen 4. Ta navedba stopi v veljavo z začetkom šolskega leta 1941-42 in se zato takse, ki so bile plačane za tekoče leto, vrnejo na prošnjo, ki se mora vložiti na nekolikovnem papirju z dokazili vred na ravnanstvo šole v 15 dneh od objave.

Visoki komisar: Emilio Grazioli

Začetek pouka na šolah bo 6. oktobra

Prosvetni oddelek Kr. Visokega komisarata sporoča, da je začetek pouka na vseh šolah v Ljubljanski pokrajini predložen na 6. oktober. Začetne šolske maše bodo v soboto 4. oktobra; v ponedeljek 6. oktobra pa se začne redni pouk.

Bolnica

DEZURNE LEKARNE

Danes, Petek, 19. septembra: Kvatre; Januarij

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Mali stari svet

Kino Sloga: Jekleni šerif in Teror na zapadu

Kino Union: Marco Visconti

Veseli teater ob 19. v Delavski zbornici

Razstava slik L. Perka v Galeriji Obersnel na Gosposvetski cesti, odprta od 9. do 12. in od 15. do 18.

KOLENDAR

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded., Mestni trg 4, Ustar, senlengurgova ulica 7.

Iz Hrvatske

— 4500 ruskih emigrantov na Hrvatskem Poročali smo že, da je bilo na Hrvatskem štetje ruskih emigrantov. Našli so jih 4.500. Od teh so približno tri četrtine iz južnih krajev.

— Razširjenje Zagreba. Zagrebska predmestja bodo priključena mestu. Po priključitvi bo šel Zagreb okrog 300.000 prebivalcev, dočim jih ima zdaj okrog 200.000.

— Predaja zimске obleke. Ker je že zgodaj postalo hladno so oblasti dovolile začetek prodaje racionirane zimске obleke že s 16. septembrom. Prvotno je bilo določeno, da se začne prodaja 1. oktobra.

— Bani Hrvatske Državne banke. 15. t. m. je začela hrvatska Državna banka razdeljevati bone, izdane ob zamenjavi dinarskih v kunske bankovce za zneske nad 3000 din.

— Gradnja moderne ceste od Karlovca do Plitvice. Stara cesta od Karlovca do Plitvice ima mnogo ostrih ovinkov, ki jih bodo zdaj odstranili. Cesta bo temeljito popravljena in razširjena. Skrajšala se bo približno za 10 km. Za ta dela je odobren kredit 3.296.000 kun. Zaposlenih je okrog 300 delavcev.

— Berlinska Filharmonija v Zagrebu. V torek zvečer je prispela v Zagreb berlinska Filharmonija, ki šteje 103 člane.

Za Zagreb je pripravila tri koncerte. Prvi je bil v sredo, drugi v četrtek, tretji bo pa jutri.

— Enotne jedi v Zagrebu. Nedavno so oblasti na Hrvatskem izdale predpise o enotnem zajtrku, obedu in večerji en dan v tednu. Predpisi veljajo za vso Hrvatsko. Zdjaj pa nameravajo uvesti enoten zajtrk, obed in večerjo za vse dni v tednu, razen nedelje. To ne bo veljalo samo za gostilne in restavracije, temveč za vsa gospodinjstva. Uvedeni bodo popolni brezmesni dnevi ob torkih in petkih, ko bo dovoljena samo prodaja rib, ne pa tudi suhomesnih izdelkov in drobovja, kakor je bilo doslej.

— Zdravstvena služba na Hrvatskem bo reformirana. Hrvatska vlada pripravlja osnutek zakona o državni zdravniški zbornici. Na vsem področju Hrvatske bo samo ena Zdravniška zbornica v organizaciji ministrstva narodnega zdravja. To bo obenem zdravniška stanovska organizacija. S tem v zvezi bo izdan zakon o zdravnikih. Občinskih in okrajnih zdravnikov ne bo več. Privatna praksa bo dovoljena samo v načelu, sicer bo pa omejena. Kot prvostopne zdravstvene ustanove bodo delovale zdravstvene postaje, kot drugostopne pa zdravstveni domovi. S preureditvijo Zdravniške zbornice in novim zakonom o zdravnikih bo temeljito reorganizirana vsa zdravstvena služba na Hrvatskem.

Strašna nesreča

Maribor, 19. septembra. V sredo dopoldne so se napotili trije dečki v starosti od 9. do 14. leta iz Pobrežja pri Mariboru na Dobrač ob Pesnici nabirati želo. Med njimi je bil tudi 14 letni Ivan Rojko iz Pobrežja. Ob Pesnici so naleteli na travnik na mlinu, ki so jo zapustili tam umikajoče se srbske čete. Dečki so začeli z zanimanjem ogledovati mlinu in prišli so na usodno misel, vreči jo v bližnji hrast, da bi eksplodirala. To so tudi storili in posledice so bile strašne.

Nastala je silna detonacija. Dva dečka sta obležala vsa razmesarjena mrtva. Rojko je pa dobil težke poškodbe na spodnjem delu telesa. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico, kjer so mu takoj amputirali levo nogo. Žve dopoldne je pa tudi on izdihnil. Druga žrtev strašne nesreče je 9 letni Friderik Muršec iz Pobrežja. Tretje smrtno žrtve pa še niso spoznali. O tretjem dečku je znano samo, da je bil tudi on doma s Pobrežja.

Radio Ljubljana

Sobota, 20. septembra 1941-XIX. 7.30: Poročilo v slovenščini. 7.45: Opretna glasba, v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanski. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Simfonična glasba. 13.: Napoved časa, poročila v italijanski. 13.15: Komunikacije Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17: Radijski orkester pod vodstvom D. M. Šijanica: operetna glasba. 14.: poročila v italijanski. 14.15: Simfonični koncert pod vodstvom mojstra Transina. 13.35: Poročila v italijanski. 17.15: Nove plošče Cetra. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Lahka glasba. 20.: Napoved časa — poročila v italijanski. 20.30: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Gledališka sezona EIAR, Mascagni: Prijatelj Fritz, v odmorih predavanje v slovenščini in vesti v slovenščini. Okrog 22.45 do 23.: Poročila v slovenščini.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

SLAVA

Slavni skladatelj Puccini je nekoč rekel svojemu prijatelju:

»Skoraj dvajset let sem potreboval, preden sem spoznal, da nisem imel prav nič nadarjenosti za glasbo.«

»In potem? Ali si jo opustil?«

»Ne. Takrat sem bil že slaven.«

Liubljanske posebnosti:

Ob eni sami cesti šest bolnic

Ljubljana, 17. septembra. Ljubljana ni le lepa, velikomestna itd., kakor radi pišemo o nji, ker nam je pri srcu — temveč je tudi zanimiva. Na njene posebnosti pa premalo opozarjamo; nedavno smo sicer opozorili na »spomeniško« ulico, ki ima več spomenikov, kakor vse druge ljubljanske ulice skupaj, vendar to ni edina naša posebnost. Če hočemo spoznati bolj značilnosti našega mesta, se moramo ozreti tudi po drugih mestnih delih, ki jih sicer zelo redko »pocastimo« v listih.

NAJBOLJ ZALOSTNA MESTNA CETRT?

Doslej ljubljanskih četrti nismo delili tako — na veselo in žalostno, na lepe in grde. Vsak tako ljubi svojo ulico, da mu se jo zdi najlepša. N. pr. Bežigrad, ki ne morejo prebrati svojega Bežigrada, češ, naša je to najbolj suha, naša četrta je najbolj solčna in uživamo krašen razgled na planine. Rožnodolinci pravijo, da je Rožna dolina najlepši del Ljubljane in ko včasih nalitje na oglas, da oddajajo stanovanja »v najlepšem kraju Ljubljane«, morate vedeti, kateri je tisti najlepši kraj — vrtna četrta z rožniškimi gozdovi v ozadju. Seveda ni manj ne ljubijo svojega kraja »nesrečnega imena« Trnovci, zlasti, ker so še skoraj najbolj zvezani z naravo, s svojimi vrtni in ljubimimi do zemlje. Šiškarji pa tudi nečejo verjeti, da je še kateri mestni del lepši od Šiške, saj imajo za seboj gozdove in ravno polje pred seboj, odgovoriti se jim pa tudi ni treba razgleda na planine. Razen tega je v Šiški ohranjenega še nekaj tistega čara preteklosti, ki je posebno živ v »komarjevski nedelji« in ki nas spominja na »luže in derašanje« Vodnikovih časov. O drugih mestnih četrtih, ki se vse ponašajo, da so vse »v strogem centru«, ni treba še posebej govoriti, kako so lepe, zanimive in znamenite. Pač pa zasluži posebej pozornost šentpeterski okraj, ki ga je že tako lepo opisal pisatelj. Ta četrta se pa zli, nekaterim, ki tam ne stanjujejo, najbolj žalostna, menda zaradi bolnice. Delajo ji seveda krivico.

LJUBLJANSKI VZHOD

V mnogih velikih mestih je navadno zahodna stran najlepša. Industrija se koncentriira z delavskimi hišami in neokusnimi industrijskimi poslopji na vzhodni strani. Vile se kosačijo sredi razkošnih vrtov na zahodu, kjer je manj dima, ropota in prometa, a tem več zelenja in cvetja. Tudi Ljubljana je nekoliko podobna tistim velikim mestom. Moste so industrijska četrta v tritoku dveh železniških prog. Nekaj ulic ima izrazito lice industrijskega kraja, kjer je stiska za prostor. Zelena jama je morda bila kdaj zelena, zdaj bi jo pa lahko imenovali prav tako upravičeno Silva jama. Železnica, tovarne, prašne in vijugaste ceste, male delavske hiše v strnjem sistemu, tesna dvorišča, s premočnimi ugasi nasuta zemljišča in vmes še ostanki njiv ter nekaj kmečkih hiš — to so Moste, ljubljanski vzhod.

SENTPETERSKO PREDMESTJE DO MARJINEGA TRGA

Svoj poseben značaj šentpetersko predmestje dobiva že ob začetku Sv. Petra ceste, ob Marjinem trgu. Predmestje se je se precej dobro hranilo do samega središča, čeprav stoji ob Sv. Petra cesti že precej novih, modernih hiš. Cesta je ostala še vijugasta in tako tesna na nekaterih krajih, da ni prostora niti za hodnik. Ob nji je menda še največ starih ljubljanskih obrtniških in trgovskih hiš, ki se pa zelo razlikujejo od stare Ljubljane na Mestnem in Starem trgu. Arhitektonskih zanimivosti in znamenitosti prejšnjih dob tu ne moremo iskati. Na Sv. Petra cesti menda ni nobene zaščiteni hiše, tako da bi stavbo črto lahko zavržali, seveda, če bi se gospodinjstvi starih hiš lahko odločili za zidanje novih poslopj. Tako pa nekdanja usnjarska četrta še vedno ni izgubila vseh svojih značilnosti na Sv. Petra cesti in nasipu tudi med Marjinim trgov in Resljevo cesto. Se mnogo bolj je pa nedotaknjena v spodnjem delu, kjer še vedno tudi obratuje velika usnjarna, odnosno tovarna čevljev. Cesta je tam na mnogih krajih tako ozka, da se dva vozova s težavo srečata, na sredo je pa vsaj tlakovana, da blato ne brizga skozi okna v hiše kakor je včasih.

OKOLICA SENTPETERSKE CERKVE

Ozja okolica šentpeterske cerkve je skoraj manj predmestna kakor sama šentpeterska cesta. Tam je tudi bolj zračno in svetlo, ker je ob cerkvi trg s parkom. To je t. i. park v tej četrti, ki zasluži upoštevanje. Odkar je urejena okolica ob cerkvi in ni več zapuščene trate ob cerkvenem zidovju, se zdi tudi bolj veselo. Pred leti je bila tudi zabetonirana velika vrtna ograja na Vrazovem trgu, pred šentpetersko vojašnico, kar prav tako spada v regulacijo okolice cerkve. Zanimivost teh regulacijskih del je, da sta pri njih sodelovala dva naša najbolj znana arhitekta različnih smeri.

CETRT BOLNIC

Na vzhodni strani šentpeterske cerkve je prava četrta bolnic. Prejšnja leta smo si šli, da šentpeterski okraj ni najprimernejši za četrta bolnic, ker je Zaloška cesta preveč prometna in ker je tam preveč dima. Razen tega je tiste čase tudi Ljubljana delala hude preglavice s svojimi vonjavami, kajti prav tam so se v njo izlivali zbiralni kanali. V resnici si je težko razložiti, zakaj so se koncentrirale ob Zaloški cesti skoraj vse naše bolnice. Najbrž je nekoliko vplivalo, da so tam našli prostor za splošno bolnico, ki je potem pritegnila druge zdravstvene zavode. Ali veste, da je tam celo 6 bolnic? Ne pretiravamo; začnimo s splošno bolnico! Nasproti nje, sicer ne tik ob Zaloški cesti, je porodnišnica. Soseba ženske bolnice sta štajmarjev dom in Leončičeva. To so že 4 bolnice na kupu. Na drugi strani Ljubljane, vendar v neposredni bližini splošne bolnice — med obema zavodoma drži most — je bolnica za duševne bolnike, v njej biva prisilno delavcev. Ob Zaloški cesti je na še vojaška bolnica. Najbrž bi zelo težko našli v katerem drugem mestu na taka tesnem prostoru toliko zdravstvenih zavodov.

NAJBOLJ ZDRAV MESTNI KRAJ...

Zato je razumljivo, če se v šentpeterskem okraju ponašajo, da je njihova četrta najbolj zdrava, češ, sicer bi se tu ne naselilo

toliko bolnic. Razen tega te opozore, da imajo še dve — hiralnici: mestno zavetišče v Japljevi ulici in znano hiralnico sv. Jožefa v nekdanji Kravji dolini. Razumljivo pa je, da v tem okraju umira največ ljudi — v bolnicah in hiralnicah — toda tu se jih tudi največ rodi — v dveh porodnišnicah, in sicer v ženski bolnici in v štajmarjevem domu. Ta okraj je moral biti res zelo zdrav, da doslej ni bilo treba niti tlakovati Zaloške ceste, ki leži med samimi bolnicami.

ZALOŠKA CESTA ASFALTIRANA

Nedavno so Zaloško cesto asfaltirali in temu dogodku je časopisje posvetilo posebno pozornost, saj je to tudi zaslužilo. Poslej je ublažen ropot, saj vozila na asfaltu ne ropotajo tako kakor na kotanasti cesti, kar je nedvomno velikega pomena za

okolico. Bolniki si pač žele mir. Važno pa je seveda tudi, da se ne dviga več toliko prahu, ki si ga v bolniških sobah niso mogli želeči. Žal, da ceste niso asfaltirali do železniškega prevoza: asfaltirane je samo do Sušnika.

SE ENA BOLNICA PRI SENTPETRU

V naši četrti bolnici je toliko zdravstvenih zavodov, da bi skoraj prezrli še eno bolnico: v nji zdravijo rakasta obolenja, in sicer v stari šentpeterski vojašnici. Tako je v tej četrti 7 bolnic. Koliko je pa vseh zdravstvenih zavodov, s higienskimi zavodom in zavodi medicinske fakultete, je celo težko reči.

To vsekakor upravičuje večje zanimanje za ta mestni okraj, ki bi naj dobil, če je le mogoče, čim več zelenja in tlakovanih cest.

Meja med širšim in ožjim nevarnostnim okolišem v Ljubljani

Prebivalstvo jo mora natanko poznati

Ta meja se pri zaščiti pred napad iz zraka večkrat omenja in zato mora to mejo vse prebivalstvo natanko poznati ter vedeti, da v ožji nevarnostni okoliš spadajo ne glede na višino ali velikost vsa poslopja, ki leže v tej meji razen tega na tudi obe strani mejnih cest.

Meja med širšim in ožjim nevarnostnim okolišem gre od križišča Gosposvetske in Celovške ceste z železnico proti jugu po železnici do Oraževke ulice in po Tržaški cesti proti severovzhodu do Askerčeve ceste, nato spet proti jugu do Ulice rimske legije in ob rimskem zidu po Mirju ter nazaj proti severu po Gorupovi ulici nato po Cesti 29. oktobra Zoisovi cesti na Krakovski nasip in po njem na Trnovski pristan do Mandelčeve (prej Švabičeve) ulice, tu pa čez Ljubljano naravnost v Zvonarsko ulico in dalje po njej na Karlovo cesto do Gruberjevega prekopa. Po levem bregu Gruberjevega prekopa gre meja dalje prav do mosta dolenske železnice pri klavnicah ter dalje po železnici čez Kodeljevo tudi še po Vodmatskem mostu čez Ljubljano, nato pa po Zaloški cesti do Marenčičeve ulice, nekoliko časa po njej nato pa meja preskoči na Zakotnikovo ulico ter teče čez železnico proga okrog tovarniških kompleksov in po Tovarniški ulici pride na Pokopališko ulico, se obrne po njej na jug do Mokronške (prej Bazoviške) ulice, nadalje pa vzporedno z železnico v Zeleno jama in od tod po Ljubljanski cesti ter na levo za tovarno za klet po Savski cesti na Šmartinsko cesto po Šmartinski cesti nazaj do Vilharjeve ceste in po njej na Tyršovo cesto, nato pa po Tyrševi cesti do Kalanove ulice, po njej do Linhartove ceste in po njej na Celjsko ulico do Ipravčeve ulice, tu pa spet na Tyršovo cesto ter z nje na levo okrog stanovanjskih blokov Vzajemne za-

varovalnice in Železničarskega fonda ter bežigradske šole za stadionom na Koroščevo ulico ter po njej na Tyršovo cesto do Livarske ulice po Livarski ulici na Parmovo (prej Kobariško) ulico in po njej do Trstenjakove ter na sever po Lavričevi ulici na Borutovo ulico spet na sever v Podmilščakovo do Janševke ulice ter po Janševi ulici čez železnico in ob Kavskovi ulici dalje na Gasilsko cesto do Celovške ceste in po njej do stare mestne meje, nato spet po drugi strani Celovške ceste nazaj na železniško križišče pri kopališču Ilirije.

Stanovanjska poslopja izven te meje, t. j. na periferiji mesta ali v redkem naselju so v tako imenovanem širšem nevarnostnem okolišu, kjer so obvezne le požarne varnostne odredbe, druga zaščita pa je samo priporočena. Za industrijske obrate in za večje zavode so pa zaščitni ukrepi obvezni ne glede na nevarnostni okoliš.

Vse mesto je ne glede na nevarnostni okoliš razdeljeno še na 11 okolišev z osrednjimi okoliškimi postojami za gasilsko, tehnično in zdravstveno službo, ki naj v sili pomagajo hišni zaščiti. Najgostejši so trije notranji okoliši, ki se pa v celoti nahajajo v ožjem nevarnostnem okolišu. Vsi ti trije okoliši imajo gasilsko okoliško postajo v Mestnem domu, za druge službe so pa urejene naslednje okoliške postaje: za prvi okoliš v kresitji, za drugi okoliš na učiteljski šoli, za tretji okoliš pa na Mladiki. V I. okolišu je 435 hiš, v II. celo 567, v III. pa 335 hiš, kjer povsod mora biti izvedena hišna zaščita. Močnejši so še V. okoliš v Mostah s 306 hišami, VII. okoliš v Spodnji Šiški s 187 in VI. okoliš za Bežigradom s 158 poslopji, kjer je hišna zaščita obvezna.

Mestni zaščitni oddelki so objavili tudi še podrobni razpored okoliških postaj za vse mesto.

DNEVNE VESTI

— **Obrtniška zborovanja na Spodnjem Stajerskem.** V mnogih krajih Spodnje Stajerske so bila zadnje dni zborovanja obrtnikov. V Mariboru so se zbrali mizarji in njihovi pomočniki in vajenci v veliki dvorani Götzeve pivovarne. Na zborovanju je govoril pooblaščenec za obrt o važnosti dela in strokovne izobrazbe. Govornik je med drugim omenjal, da bodo v hiši nemške obrti otvorili posebne strokovne tečaje za mojstre ter njihove pomočnike in vajence. V Slovenski Bistrici je pa govoril zbranim obrtnikom zastopnik delovno političnega urada iz Maribora o nalogah urada in spodnje stajerskih obrtnikov, da se čimprej odstranijo še zadnje razlike med slovenskim in nemškim obrtnikom na Spodnjem Stajerskem.

— **Solske zadeve na Gorenjskem.** Da se razbremeni višja šola v Kranju so oblasti odredile, da lahko dijaki, ki stanujejo ob progi Bohinj ali Jesenice nadaljujejo študije v Beljaku ali Celovcu. Dijaki mežiške doline naj prosijo za sprejem v kako višjo šolo na Koroškem. Dijaki ostalega ozemlja lahko vstopijo v višjo šolo v Kranju, če so oddličili. Dijaki nižjih gimnazijskih razredov, ki niso mogli biti sprejeti, lahko vstopijo v najbližjo glavno šolo, iz katere je pozneje mogoč prestop v višjo šolo. Dijaki, ki niso mogli biti sprejeti, bodo o tem pisмено obveščeni.

— **Reorganizacija gorenjskega gasilstva.** Po vsem zasedenem ozemlju se reorganizira gasilstvo. Upošteva se zlasti mlajši letniki, pa tudi starejši gasilci pridejo v postev, kolikor so bili že člani gasilskih društev. Večbajo jih orožniški uradniki. Poskrbljeno je bilo tudi za nabavo novega oziroma popravilo starega gasilskega orožja.

— **Novi grobovi.** V Podbrezju je umrla gđ. Manica Pavlin, stara 83 let. V Kranju sta umrli znani posestniki Tone Majdič in Ana Pavlič.

— **Vzoren šolnik.** »Karawanken Bote« poročajo: Nadučiteljsko mesto v Veldeu (Bled) je dobil dosedanji nadučitelj v gorski vasi Zell (Sele) na severni strani Karavank Seb. Jerovitsch. Med svojimi hribovi je deloval 18 let ter jim svetoval in pomagal kjer koli in kadar koli je le mogel. Dne 2. septembra je prišel okrajni vođa dr. Potoschnig v Zell, da se zahvali vsemu borcu za njegovo požrtvovalno in plodno delovanje. Nadučitelj Jerovitsch se je poslavljaj od Seljanov na ta način, da je hodil od hiše do hiše ter vsakemu posamično stiskal roko. Pri tem poslavljaju je nabral 1400 kg raznega starega blaga in predvsa. Vse te stare predmete bodo poslali na pristojna mesta v svrhu predelave. Službene posle v Veldeu je že prevzel. Želimo mu mnogo uspeha!

— **Moderna železniška industrija Italije** na ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. oktobra. Železniško ministrstvo bo na letošnjem ljubljanskem velesejmu organiziralo razstavo najmodernejših vagonov italijanske konstrukcije. Na posebnem tiru v drevedoru bo stal občinstvu na ogled velik elektromotorni voz, mogočen stroj aerodinamične linije, jedilni vagon, tovorni vagon, izdelan iz aluminija in specialen va-

gon za obdelovanje žoltovine, to je rastline, iz katere izdelujejo tekstilna vlakna. Dalje bo železniško ministrstvo razstavilo plastiko železniške postaje v Benetkah, ki jo zdaj gradijo in ki bo s tehničnimi in arhitektonskimi vidiki odlična ustvaritev italijanskega graditeljskega duha.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list za ljubljansko pokrajino« št. 75 z dne 17. t. m. objavlja Kr. ukaz z dne 19. maja 1941 - XIX. št. 451 — uvedba monopolne službe v ljubljanski pokrajini, zakon z dne 8. avgusta 1941 - XIX. št. 904 — uzakonitev Kr. ukaza z dne 19. maja 1941 - XIX. št. 415, po uvedbi monopolne službe v ljubljanski pokrajini, predpise za izvoz lesa, oporositve od plačevanja šolskih taks, imenovanje izrednega komisarja za Društvo Sokol in spremembo prilika.

— **Iz Trgovinskega registra.** Matteo Matathias & Comp., parna žaga in trgovina z lesom, podružnica Lesce, sedež tvrde Trst. Izbris se radi smrti javni družbenik Matteo Matathias, radi česar preneha javna trgovska družba. Besedilo firme odslej slovensko: Matteo Matathias & Comp. lastnik Bino Barbi, italijanski: Matteo Matathias & Comp. d. Bino Barbi. Sedež podružnice odslej Ljubljana. »Glasnik«, industrija in trgovina z delalnimi in gozdniimi pridarki, družba z o. z. se izbris iz trgovinskega registra zaradi končane likvidacije.

ŠAH

— **Lundin vodi!** V 9. kolu šahovskega turnirja v Monakovem je zmagal Lundin v igri proti Rohačku. Nielsen si je proti Cortleverju pridobil premoč figure, kar je zadostovalo za zmago. Foltys je z odločnim napadom prisilil svojega nasprotnika Opočenskega že po 20 potezah k predaji. Zastopnika Madžarske Fuster in Rethy sta se zedinila za remis. Ostale igre so bile prekinjene. Kakor kaže bo Kieninger izgubil proti Aljehinu, Leepin bo premagal Richterja in Rabar Bogoljubova! Rabar ima v partiji proti Bogoljubovu dva kroeta več. Partija med Stolzem in Mossom bo verjetno končala neodločeno. V 10. kolu je Aljehin s sijajno izvedenim napadom, premagal Rohačka. Rethy je z lahkoto prisilil k predaji Leepina, med tem ko sta se Rabar in Kieninger po zelo peštrih napadih in protinapadih zedinila za remis. Enako se je končalo tudi srečanje med Lundinom in Foltysom. Nekaj iger je bilo prekinjenih. Cortlever, ki je igral proti Mossu ima neka; mañnih izgledov za zmago. Je pa verjetno, da se bo moral zadovoljiti s pol točke. V slabšem položaju je Stolz v prekinjeni igri proti Bogoljubovu. Richter je tik pred predajo partije z Nielsenom. Fuster ima proti Opočensku dva kmeta več in bo zmagal. Stanje po 19. kolu je naslednje: Lundin 7, Stolz 6½ (2), Aljehin 6 (2), Foltys 6 (1), Bogoljubov 5½ (2), Nielsen 5 (1), Rethy 5, Richter 4½ (2), Moss 4 (2), Fuster 4 (1), Cortlever 4, Rabar 3½ (2), Opočenski 3½ (1), Kieninger 3½, Rohaček 1½, Leepin 1 (2). Preglednost razvrstitve motijo številne prekinjene igre, po odigranju katerih zlasti pri vrhu ne bo ostalo pri sedanjih razvrstitvi.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave ob 16. in 19. uri
KINO MATICA TELEFON 22-41
ALIDA VALLI
Je prešla na letošnji filmski razstavi v Benetkah prvo nagrado kot najboljša igralka v vefilmu
Mail stari svet
Globoka ljubzenska drama sredi boja med fevdalizmom in meštanstvom.
KINO SLOGA TELEFON 27-30
Danes poslednjič!
Dva napeta filma junaskih pustolovčin
Teror zapada
Jekleni šerif
KINO UNION TELEFON 22-21
Monumentalno filmsko delo po romanu Tomazja Grosslaja:
Marco Visconti
Odlomki iz tajinstvenih knjig o srednjem veku. Iz dobe, ki nam pripoveduje o ljubezni in sovražstvu.

Iz Ljubljane

— **Iz V Ljubljani in njeni okolici** se je povsod začelo splošno kopanje krompirja. Lepi dnevi, ko je delo na njivi prijetnejše in je mogoče krompir na mestu posušiti, so izvalili na polja vsepovsod mnogo pridnih rok. Večinoma kopljejo krompir z motikami in se le redko vidi na delu specialni stroj, ki pa je zelo praktičen. Glede kakovosti in količine pridelka so zelo deljena mnenja. Ponekod je lep, debel in ga je precej, drugod pa so si ga temeljito privoščili voluharji in miši, pa tudi droben je. Letos krompirja pridelovalcem, ki ga pridelujejo čez svoje potrebe, ne bo treba mnogo ponujati. Kupci že sedaj prihajajo kar na njive z ročnimi vozčki in ga odvažajo po dve, tri vreče.

— **Iz Na planoti pri Bokalah** so dela za izkop temeljev bodoče stavbe zavetišča onemoglih in ostarelih v polnem teku. Zemljiska dela so obsežna in treba je odstraniti mnogo odvisne zemlje. Na planoti, kjer solnce še sedaj prijetno greje in je kraj za bodoče zavetišče izredno srečno izbran, je vse živahno. Razen temeljev so delavci uredili sedaj tudi dovozno pot z Brda skozi gozdiček vrh grebena. Na začetku gozdička, kjer se je prej začela zelo razdrapano gozdna cesta, čakajo velike skladowne opeke, ki jo bodo sedaj mogli varno prepeljati na stavbišče.

DANES

V E S E L I T E A T E R
NOV PROGRAM
Začetek ob 19. (7.) — konec pred 21. (9.)

— **Iz Razpis abonmaja za letošnjo sezono.** Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je razpisala pet abonmajev in sicer: Premierskega, stalna abonmaja Sreda in Četrtek ter abonmaja A in B. Abonenti uživajo velike ugodnosti: imajo zagotovljen stalni sedež za svojo sezono v Drami in Operi in sicer po svobodni izbiri, prihranijo si čakanje na vstopnice pri blagajni pred vsako predstavo, plačujejo abonma v mesečnih obrokih in vidijo vse dramske in operne oz. operetne predstave, ki so predvidene za abonma. Abonma bo obsegal 20 dramskih in 18 opernih predstav. Opozorjamo lankoletna abonente, da bodo lahko obnovili svoj abonma v času od 19. t. m. do 22. t. m. včevši nedeljo dopoldne. Uprava Narodnega gledališča bo sprejemala nove abonente od 23. t. m. dalje. Tem bodo tudi sedeži prejšnjih abonentov na razpolago, če bi ev. ne obnovili abonmaja. Abonma bodo sprejemali v veži dramskega gledališča od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure.

— **Iz Ravnateljstva Državne dvorazredne trgovske šole** v Ljubljani obvešča svoje učence in učenke, da se bo pričelo šolsko leto 1941/42 dne 4. oktobra 1941 z otvoritveno sv. mašo ob 9. uri v trnovski cerkvi. Po sv. maši se zbere dijaštvo na svojih učilnicah.

— **Iz Cepiljenj v Mestnem domu** bo jutrišnja sobota ob 16.30 zaključilo prvi turnus cepiljenja zoper davico po vsej Ljubljani. K temu cepiljenju v Mestni dom naj starši ali skrbniki pripeljejo vse one nad 18 mesecev stare otroke, ki še ne hodijo v šolo ter so ta teden cepiljenje proti davici zamudili in sploh še niso cepljeni. Cepiljenje proti davici je namreč po odloku Višokega Komisarja strogo obvezno ter bodo prekrški te odredbe kaznovani z globo do 1000 lit. Cepiljenja so oproščeni samo tisti, ki so bili že lani vsaj dvakrat cepljeni, in pa oni, ki jih zaradi bolezni oprosti pri cepiljenju navzoči uradni zdravnik. Čez 14 dni po prvem cepiljenju morajo starši ali skrbniki v prvem turnusu cepiljene otroke pripeljati k drugemu cepiljenju, ki bo 30. septembra ob 16.30 v Mestnem domu za 16. septembra tam prvič cepiljene otroke. Dne 1. oktobra ob 16.30 bo drugo cepiljenje v ljudski šoli za Bežigradom za tiste otroke, ki so bili 17. septembra tam cepljeni. Dne 2. oktobra ob 16.30 bo drugo cepiljenje v ljudski šoli v Mostah, dne 3. oktobra ob 16.30 v ljudski šoli na Viču in dne 4. oktobra ob 16.30 spet v Mestnem domu tudi za tiste, ki so bili ta teden prvič cepljeni proti davici. Ljudje naj si datume dobro zapomnijo, prav tako pa tudi kraj cepiljenja, da ne bodo z vsega mesta navaliili v Mestni dom.

— **Iz Stalna razstava gob na živilskem trgu** je že danes gospodinje poučevala, katere gobe naj kupujejo in nabirajo za prehrano. Mestni tržni urad je namreč pridobil našega slovitega propagatorja in poznavalca gob g. Anteta Bega in tudi njegovega med gobarji enako priznanega sina, da bosta odslej vsak dan napolnila z užitnimi in strupenimi gobami omario, ki bo visela na semenišču ob prodajalkah gob. Razstavljene gobe naj si gospodinje in sploh prijatelji gob natanko ogledajo ter jih primerjajo z gobami, ki so na prodaj, obenem naj pa tudi spoznajo, kakšne je treba nabirati, kuhati, vlagati in sušiti. V tej stalni mali razstavi bodo vedno razstavljene vse gobe, ki rasto v ljubljanski okolici ter jih ljudje prinašajo na ljubljanski trg.

— **Iz Potrdila za lankso cepiljenje otrok** zoper davico bo Mestni fizikat začel razdeljevati v Mestnem domu prihodnji teden, in sicer za otroke z začetnimi črkami A—E v ponedeljek 22. t. m., z začetnicami F—J v torek 23. t. m., z začetnicami K—M v sredo 24. t. m., z začetnicami M—R v četrtek 25. t. m. in z začetnicami S—Z v petek 26. t. m. Opozorjamo, naj starši in skrbniki otrok ne hodijo po potrdilo druge dneve kot zanesljivo, samo tisti dan, ki je določen za razdelitev potrdil

po začetnici njihovega priimka. Učenke in učenci, ki so bili lani cepljeni v šolah, bodo potrdilo dobili pozneje v šolah, saj na sprejem v šolo ta potrdila še niso potrebna.

— **V megli električnih luči** bo zagrnjen ob večerih ves prostor velesejma. Letos bomo namreč imeli novost, da bo celotno razstavišče občinstvu pristopno do 21. ure, veselični del pa predvidoma do pol 22. ure. Po sejmšišču že postavljajo močne reflektorje. Krasni svetlobni efekti bodo doseženi z Neonomo lučjo, mavricne barve se bodo prelivala v curkih vodometa. Vse razstavne dvorane bodo razsvetljene, tako da si bo vsakdo tudi po svojem končanem dnevnem delu še mogel ogledati vse razstave in oddelke velesejma.

— **Iz živ živ na dijaškem sejmu.** Na kratko obvestilo, ki je bilo priobčeno v »Slovenskem Narodcu« v torek, se je že istega dne popoldne zbralo na Bregu večje število zainteresovanih za prodajo in nakup starih knjig, v kolikor so bile odobrene. Vendar se pa kupčija ni mogla prav razviti, ker se niso oili tako kupci kakor prodajalci obveščeni o začetku dijaškega sejma. Vse bolj živo in pestro je bilo včeraj, ko se je na bregu Ljubljane zbralo vse »črno« mladine obojega spola, med njimi pa tudi precej staršev. Sreča je, da dijaški sejem ne potrebuje nobenih stojnic in paviljonov, ker le tako je bilo mogoče, da so ga takoj prestavili izpod hladnih kostanjev v novi sončni nasad že skoraj tik ob Čevljarskem mostu. Kolikor bo vsakovrstnega blaga letos zaradi novih razmer sploh na razpolago, je tej koristni ustanovi na vsak način zagotovljen popoln uspeh. Ne samo zaradi namazane zgornosti in najdaljšega študenta in včasih zelo neokretnih kupčijske narave staršev, pač predvsem zato, ker je treba gleda na bolj suhljate denarnice zlasti uradniških in revnejših družin gledati na vsako lito. Kakor druga leta ima dijaška mladina pri tem svojem kupčevanju mnogo nedolžnega veselja, ki je že nekaj uvo te v bližnje resno delo, ali pa tudi, če hoče 'ot, slovo od razigranosti v počitnicah.

— **Iz Povratek otrok z Rakitne.** Socialni oddelki Rdečega križa v Ljubljani obveščata starše, da se vrnejo otroci s počitniške kolonije na Rakitni v nedeljo 21. t. m. v vlakom, ki prihaja v Ljubljano ob 14.30.

— **Iz Seznanji davčnih osnov gostilničarjev** z začetno črko R—Z se tudi že razgrnjeni na magistratu ter zato opozarjamo zainteresirane, naj si jih do 1. oktobra ogledajo v vratarjevi sobi v pritličju leve hiše mestnega magistrata.

— **Iz Prošnje za cement** še vedno prihajajo na mestno poglavarstvo in zato opozarjamo zainteresirane, da mestna občina nima več cementa na razpolago ter so zato vse take prošnje popolnoma neuspešne.

— **Iz Uvožen krompir** na mestni stojnici gre prav dobro v denar ter ga je vsak dan dosti napradaj, da ga ima prebivalstvo za sproti. V sredo in v četrtek je bilo na mestni stojnici prodanega 6.000 kg krompirja po 1.20 L, kakršna je tudi maksimalna cena za uvoženi krompir. Prebivalstvo mora upoštevati, da domači pozni krompir na deželi še ni povsod izkopen razen deloma v ljubljanski okolici, kjer krompir za dober teden prej dozori kot na Dolenjskem. Ker je pa zgodnji krompir, ki ga pri nas pridelamo zelo malo, v glavnem še precej pošel, ga ni več dosti na trg. Kolikor časa ne bo dosti domačega poznega krompirja na trg, ob pa mestni preskrbovalni urad prebivalstvu dobavljal uvožen krompir, ki bo zadoščal za sproti ter ne bo treba prav nobenemu trpeti pomanjkanja tega važnega živila.

— **Iz Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani** vabi otroke, ki so sodelovali v pretekli sezoni pri mladinskih igrah v operi, naj se zglasijo v petek 19. t. m. ob 16. v operi.

Obnovite naročnino!

M A L I Makulatur- OGLASI ni papir
proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Puceljjeva ul. 5

POZOR!
Kupujem rabljene čevlje, snežke in galoše; sprejemam vsa popravila. — Klavžer, Vošnjakova ulica št. 4. 1547

FARETE il bucato bene e senza fatica usando il Sapone in polvere **„ASA“**
prodotto perfetto ed economico.
PERILO boste dobro in zlahka oprali, če boste uporabili milo v prahu **„ASA“**
ekonomičen in popoln izdelek.
Esclusivista: — Izključno zastopstvo: **NUOVA COMMERCIALE DOLCIARIA**
Trieste, via Torrellanca 27 — Telef. 44-67

CORA
TORINO • 1835
AMARO CORA

col seltz
emmo aperitivo
licio
efficea digestivo
s sodavico:
najboljši aperitiv
am, brez sodavice:
svo učinkuje že dobro preveč

Boj za mehiški petrolej

Mehiški narod je odločno nastopil proti gospodarsko-politični nadvladi Združenih držav

Zopet se govori o tem, da se more in mora poravnati spor glede mehiškega petroleja. Zato so na londonski borzi poskočile delnice mehiških petrolejskih družb v primeri z lanskim letom za 100 ali pa še več odstotkov. Enaki pojavi so bili zabeleženi na borzi sicer že prej, ko so se širile podobne vesti, toda zdaj se opaža gotova stanovitnost v razvoju tečajev.

Če se ozremo nazaj na razvoj mehiškega petrolejskega konflikta in njegovih posledic in če upoštevamo sedanje politične razmere, govori zdaj res mnogo za to, da je verjeten vsaj prehodni sporazum. Delovanje zadnje mehiške vlade pod vodstvom predsednika Cardenas, ki je privedlo pred tremi leti do spora, je imelo dolgo predigo. Končno je 10. marca 1938. padla znana odločitev, pri kateri je vlada ob zaključku nove dolge stavke delavstva v petrolejski industriji z navedbo kratkoročno razlastila vse inozemske petrolejske družbe.

Od tega trenutka je bila Mehika izročena silnemu pritisku. Angleška vlada je prekinila z njo diplomatske stike. Enotna fronta petrolejskih družb je bojkotirala mehiški petrolej po vsem svetu. Washingtonska vlada je segla po mnogih ostrih grožnjah. Zapretila je Mehiki med drugim, da bo bojkotirala mehiško srebro. Izvoz mineralnega olja iz Mehike je bil s tem v začetku zelo otežkočen zlasti še, ker sta bili na razpolago samo dve lastni ladji za prevažanje petroleja. Toda v marcu 1940. je enotno fronto petrolejskih družb zlomila Sinclairova skupina, ki se je zadovoljila s tem, da so bile njene zahteve za razlastitev krite v obliki sirovega olja. Poleg tega so se mehiški vladi posrečile posebne prodaje v prvi vrsti Nemčiji, Japonski in Italiji. Obenem je pa pridobila Japonska večjo koncesijo za izkoriščanje petrolejskih vrelcev. Če bi ne bilo sedanje vojne in če bi ne bila pretrgana zveza z evropsko celino, bi bila najbrže Mehika rešena te najhujše skrbi glede izvoza.

Toda mnogo težje se je izkazal po letu 1928. drugi problem in sicer v državi sami. Podobno kakor v Sovjetski Rusiji ali Španiji se je udrilo, da široko razpredena petrolejska industrija v tej državi ni sposobna za monopol. Izredna zamotana organizacija take oblike ni bila dovolj ekspeditivna niti v Mehiki. Poleg tega so manj-kale izkušnje z lastnim pridobivanjem nafte, ki je prav v Mehiki zelo težavna. V državi sami tudi ni bilo mogoče preskrbeti potrebnega velikega kapitala. Rafinerije in vrelci so trpeli veliko pomanjkanje materiala in strokovnjakov vseh strok. Neizolana generacija domačega delavstva je polščaj še poslabšala. Povrh so bile občutno zvišane mezde, tako da je postala rentabilnost podjetij zelo dvomljiva.

Papir, ki ga Kitajke uporabljajo, je bodisi »lačni papir«, če je modre barve, bodisi »krast papir«, če je rumen. Po svoji površini je gladek in svetel ali hrupav in moten. Izdelujejo ga iz drevesne skorje, trave ali kakor čopiče iz bambusa.

Tuški kamen se uporablja dnevno v milijonskih količinah. Lepe mlade in starejše roke rišejo na papir neštene pisemke. Vsak dan se pišejo ljubavna pisma. Različna so, vendar si sličejo. Vsa se začnejo: »Moj ljubli!« in končujejo s stavkom »Pišano z roko!« Kar je med tema dvema vzklikoma pa tudi ni zelo različno, ker pišejo mnoga dekleta svoja pisma po natiskani predlogi ali na najamejo pocestnega pisarja, da jim ga napiše. Seveda se tudi ta poslužuje ustaljenih oblik in stavkov.

Vsebinska najprijetnejša pisma v tiskanim formulirju, ki se dnevno razpošilja v velikem številu ljubljanim možem, se glasi:

Moja ljubli! Pred enim tednom sva se ločila in vendar mislim vedno samo nate. Celo če bi hotela porabiti vse črnilo, bi Ti ne mogla vsega povedati, pri tem pa je moja pisava slaba kot 100.000 napačnih znakov pisave. Morem le misliti, ne morem pa tega izraziti s tujimi čopičem. Kratek in preprost je stavek: Mislim nate! Jaz mislim nate, toda Ti ne misliš name!

Tega ti ne smela napisati, toda v mojem srcu gospoduje dvom. V resnici misliš name? Kajti zakaj me Tvoja duša ne obiskuje v sanjah. — Ah! — Tako je. Moja duša se ne more dvigniti na 10.000 gora, da bi poskotala Tvojo dušo. Ali ni več v Tvojem telesu, da bi čakala na mojo? Še slabše je, ona ne leti k meni, če jo moja duša pričakuje. Zaradi tega te ne srečam v sanjah. Iščem Te. Če hočeš, se srečava na pol poti.

Ko je še belo solnce na nebu, ne utegnava ne Ti ne jaz. Če sanjam, ne najdem Tvoje duše, zaradi tega se morava sestati, prvič, da se odpočijeva, drugič, da utrdiva najino prijateljstvo. Morda pa ljubiš drugo

Stojanstveno odprl in vzel iz nje srebrenik. — Glejte, — sem dejal tiho Manzani, — ta denarnica je polna. V nji so cekini in papirnat denar. Takoj preštejva, koliko je denarja v nji. Ali nisem imel prav, ko sem trdil, da je ta duhovnik vrli mož? — Vi ste pa res fant od fare, — je zaječel moj tovariš.

Dobri pastor Patterson... če vam slučajno pridejo te vrste v roke, mi oprostite, da sem vam v hudi stiski ukradel denarnico. Bila mi je zelo potrebna, o tem ste lahko prepričani, in opetovano sem se zahvalil usodi, da mi je vas privedla na pot.

Ko je prispel tramvaj v Rouen, je bila že noč. Plamenčki uličnih plinskih svetilk so migljali v megli kakor zvezdice na vodni gladini.

V okraju, kjer sva izstopila, je bilo zelo živahno. Takoj sva začela iskati hotel in našla sva enega, ki je bil vsaj slikovit, če že ne eleganten. Stal je v dokaj siromašnem okraju mesta in pod njegovimi temelji je počasi valila reka svoje črne valove. Kakor je navada v Benetkah, je bilo treba tudi tu čez ozek mostiček, če je hotel človek priti v hotel. Potem je v vodila pot pod ozkim obokom, okrašenim s starinskimi skulpturami in napol razpadlimi slikami.

Soba, ki sva jo dobila v hotelu, je bila velika in zračna — morda še preveč zračna — kajti vrata in okna so bila sicer zaprta, vendar so pa prvotno bele, zdaj pa je močno orumenela zavese na njih zdaj pa zdaj vzplapolale kakor jadra na jadnici. Pohištvo je bilo samostansko preprosto in miza v slogu Ludvika XIV. se je gugala.

razlika se pojasnjuje s tem, da je Mehika ocenila samo zunanje naprave, rafinerije, vrtnalnice, petrolejske vode itd., dotim zahtevajo petrolejske družbe mineralnega olja. Poleg tega pa zahtevajo še jamstvo, da se v bodoče država in delavski sindikati ne bodo več vmešavali v njihove posle.

Vprašanje povračila investiranega kapitala delniških družb se da rešiti in morda tudi izpolniti z zahtevo po jamstvu glede bodočega dela. Toda pri najvažnejšem problemu petrolejskih zalog se pojavljajo še nepremagljive ovire s tem, da pripadajo po ustavi iz leta 1917. vsa naravna bogstva mehiškemu narodu. Vse kaže, da se ob tem vprašanju razbijajo vsa pogajanja, ker se bo težko našla mehiška vlada, ki bi ta zakon razveljavila. Prav to zadnje dejstvo meče značilno luč na ozadje vseh pogajanj: mehiški narod je podoben kakor druge države srednje in južne Amerike odločno nastopil proti gospodarsko politični nadvladi Združenih držav. Samo pod pritiskom sedanjih razmer se lahko torej sploh razlagamo sedanja pogajanja.

Kasijin cvet piše svojemu dragemu

Kitajska potrebuje v ta namen čopič, tuš in tušni kamen

Če želi kitajsko dekle napisati ljubavno pismo svojemu dragemu, je stvar vsaj za naše pojme nekoliko bolj zamotana. Predvsem potrebuje razen papirja čopič, tuš in tušni kamen.

Držalo čopiča je iz bambusovine in nas po svoji rumenkasti darvi spominja na bambusove gozdove spomladi. Dlake čopiča pa nas spominjajo na jesen, ko je edino primeren čas, da jih izpulijo kakšni živali, kozi, hčisti ali zajcu. Pomladi je živalska diaka pretenka, pozimi pa predebela in ni uporabna za risanje ličnih črk, ki jih piše podjetna roka Kitajke na papir. Pismene znake bleščeče se črne pišejo s tušem iz borovih saj. Papež zgorelih dreves zmešajo z gumijem in sušijo približno mesec dni.

Merilo za oceno imovitosti Kitajke je njen tušni kamen, na katerem z dodatkom nekaj kapljic vode tuš pred uporabo razdrgne in razmaže. Bogatašnje ljubijo dragocene kamne, ubogim zadostuje opeka. Tušni kamni so okrašeni ali pa iz navadnega pečenega kamna.

Papir, ki ga Kitajke uporabljajo, je bodisi »lačni papir«, če je modre barve, bodisi »krast papir«, če je rumen. Po svoji površini je gladek in svetel ali hrupav in moten. Izdelujejo ga iz drevesne skorje, trave ali kakor čopiče iz bambusa.

Tuški kamen se uporablja dnevno v milijonskih količinah. Lepe mlade in starejše roke rišejo na papir neštene pisemke. Vsak dan se pišejo ljubavna pisma. Različna so, vendar si sličejo. Vsa se začnejo: »Moj ljubli!« in končujejo s stavkom »Pišano z roko!« Kar je med tema dvema vzklikoma pa tudi ni zelo različno, ker pišejo mnoga dekleta svoja pisma po natiskani predlogi ali na najamejo pocestnega pisarja, da jim ga napiše. Seveda se tudi ta poslužuje ustaljenih oblik in stavkov.

Vsebinska najprijetnejša pisma v tiskanim formulirju, ki se dnevno razpošilja v velikem številu ljubljanim možem, se glasi:

Moja ljubli! Pred enim tednom sva se ločila in vendar mislim vedno samo nate. Celo če bi hotela porabiti vse črnilo, bi Ti ne mogla vsega povedati, pri tem pa je moja pisava slaba kot 100.000 napačnih znakov pisave. Morem le misliti, ne morem pa tega izraziti s tujimi čopičem. Kratek in preprost je stavek: Mislim nate! Jaz mislim nate, toda Ti ne misliš name!

Tega ti ne smela napisati, toda v mojem srcu gospoduje dvom. V resnici misliš name? Kajti zakaj me Tvoja duša ne obiskuje v sanjah. — Ah! — Tako je. Moja duša se ne more dvigniti na 10.000 gora, da bi poskotala Tvojo dušo. Ali ni več v Tvojem telesu, da bi čakala na mojo? Še slabše je, ona ne leti k meni, če jo moja duša pričakuje. Zaradi tega te ne srečam v sanjah. Iščem Te. Če hočeš, se srečava na pol poti.

Ko je še belo solnce na nebu, ne utegnava ne Ti ne jaz. Če sanjam, ne najdem Tvoje duše, zaradi tega se morava sestati, prvič, da se odpočijeva, drugič, da utrdiva najino prijateljstvo. Morda pa ljubiš drugo

in je Tvoja duša pri njej? Da, v takem primeru je moja ne more srečati! Ah, kako sem neumna, tako resen mož ne zavrne svoje stare ljubice. Moja duša ljubi visoka pota, ali hodi morda Tvoja po nizkih?

Toda ne pustiva najinih duš slepo potovati. Danes bo moja duša čakala v meni, jutri Te pride obiskat. Tako bo vladal red in mogla bova sanjati drug o drugem. Kar se tiče Tvojega telesa, ali je tako slabotno, da ne more več priti? Tedaj bom prišla kasneje jaz k Tebi...

Glede prihodnje nedelje si ne upam napisati, da bi prišel. Toda jaz bom šla k Tebi. Zaradi tega se bova v nedeljo popoldne setala ob štirih.

Končno kar se tiče mojih staršev, veš, da nimajo nobenega sina...

Toda ali ni zet prav tako dober kakor lastni sin?

Torej na svidenje v nedeljo!

Z najboljšimi željami za Tvoje zdravje ostajam

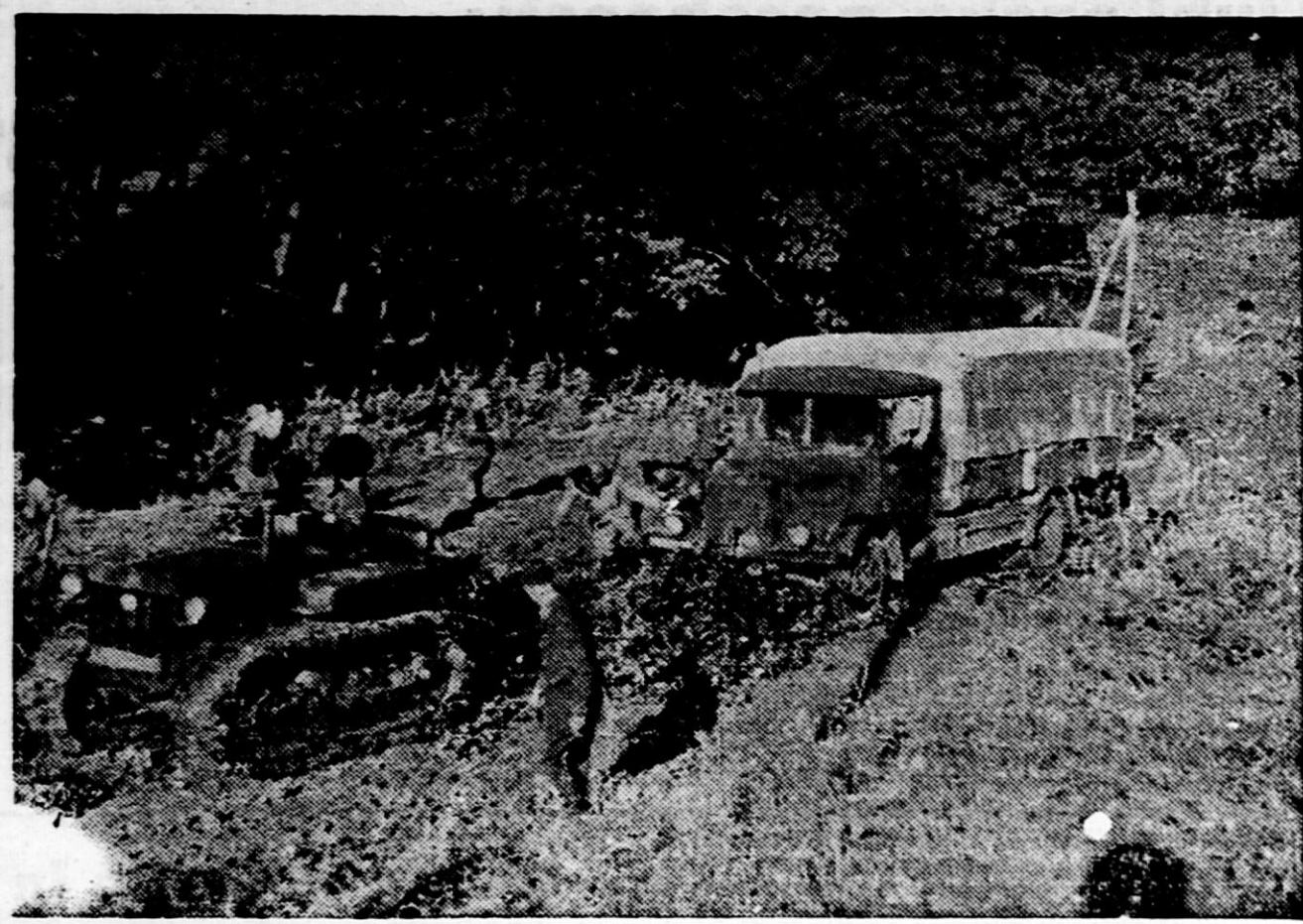
Tvoj Kasijin cvet!

Pisano z roko. Pismo je napisano. Na ovoj se napiše še ime naslovljenca. Nalepi se znakica in pridruži včasih ptičje pero. Kajti mnoge Kitajke verujejo, da odpravlja pošta pisma, na katerih je pritrjeno ptičje pero, hitreje. Ptice letijo hitreje in poštni uradniki bodo razumeli namigavanje in ne bodo dopustili zavlačevanja!

Sladkor v človeški krvi

V krvi človeškega telesa neprestano kroži izvestna količina sladkorja dokaj konstantno in jo označujejo kot gladino krvnega sladkorja. Najnovejša raziskavanja so pa pokazala, da ta gladina koleba v gotovih mejah tudi pri zdravih ljudeh, ki sicer najbolj pri otrocih, ki jim izravnalni mehanizem še ni dozorel in pa pri nadviranih ljudeh, ki imajo svoj labilnejši vegetativni sistem. Zdaj vemo, da se po dejanju sladkorja tudi pri normalnem človeku dvigne gladina krvnega sladkorja, potem pa pride približno čez štiri ure do hipoglikemične faze; padec krvnega sladkorja pod normalno je posledica močnejšega izločanja insulina, kar se pa pozneje zopet izravnava.

Prvi napor insulina velja mišičevju, zlasti njegovim zalogam glikogena. Če je potreba po energiji pri povečanju telesnega napora tako, da glikogen iz jeter ne more biti dovolj hitro mobiliziran, pade gladina krvnega sladkorja tudi pri zdravih ljudeh in posledica je neprijetno telesno in duševno stanje. Pri tem je treba upoštevati, da je učinkovito zdravlilo v takih primerih kosček čokolade ali sladkorja. Če postane človeku slabo, če se začne nenadoma treseti ali če omedli, in če je to samo posledica padca gladine krvnega sladkorja, zadostuje torej kosček sladkorja in čokolade. Tudi takozvana mrtva točka pri sportnikih ni nič drugega, nego nenadni padec gladine

Italijanski ekspedicijski zbor v Rusiji: motorji in mišice za premagovanje terenskih ovir

krvnega sladkorja kot posledica prevelikega telesnega napora. V vseh primerih sploh, kjer se človek po velikem naporu slabo počuti, lahko računamo, da gre za padec gladine krvnega sladkorja, zlasti če človek prej dolgo ni jedel.

Zakaj tavamo v krogu?

Znano je, da hodijo ljudje z zavezanimi očmi v gosti megli ali v temni noči, če zaidejo, namesto v ravni črti v krogu. Nekateri učenjaki domnevajo, da ima ta pojav svoj vzrok v človeških nogah. Človeški nogi namreč nista enako dolgi. Z daljšo nogo človek nehoti dela daljše korake, in če ni

nagnjenje odmakniti se od smeri z očesom zmanjšano po okolnosti, dali je daljša desna ali leva noga, hodimo desno ali levo.

Ta domneva je bila potrjena s točnim merjenjem na mnogih okostnjakih. Merjenje je pokazalo, da je približno 90% človeških nog neenako dolgih. Pri 35% okostnjakov je bila desna noga daljša od leve, pri 35%, pa leva daljša od desne. Končno so pa na mnogih ljudeh demonstrirali hojo v krogu, čim so jim zavezali oči, da niso mogli svoje hoje kontrolirati z njimi. Tako se je izkazalo, da so res noge same krive, da tava človek v krogu, če mu zavežemo oči, ali če se v temni noči oz. v gosti megli izgubi, da ne ve več kam je namenjen.

Vprašanje sportnega prostora v Novem mestu

Potrebno je nogometno igrišče — Stadion bi bilo treba povaljati

Novo mesto, 17. septembra.

Novomeški športni klub Elan je s svojo nogometno sekcijo počivil zanimanje za šport v Novem mestu. Dolga leta je bilo zanimanja tako malo, da je razumljiv neuspeh mladih športnikov, ki so ga doživljali do sedaj. Nastal pa je prekrat v zanimanju za šport in tudi v udeleževanju športne mladine. Športno igrišče se je zopet napolnilo z mladimi in zdravimi športniki, ki vedo, da njihovo delo ne bo ostalo neopaženo, saj je tudi občinstvo pričelo obiskovati športne prireditve. To razveseljuje dejstvo je povsem izpremenilo stanje v športnih vrstah, domači športni klub Elan je zbral zopet okoli sebe agilno mladino, in v kratkem času dosegel zelo lepe uspehe. Iz poročila načelnika nogometne sekcije povzemam samo nekaj podatkov, ki naj pokazuje delo in uspehe domačega kluba v razmeroma kratkem času.

SK Elan je v pičlih dveh mesecih odigral 3 nogometnih tekem, od katerih je šest odločil v svojo korist, eno, ki pa je več ali manj bila samo trening-tekma, je izgubil, eno pa odigral neodločeno. V teh tekмах je Elan dokazal, da je na Dolenjskem najmočnejši in najboljši klub, pri čemer si je srebro pokal novomeške občine in s tem tudi naslov dolenjskega prvaka, poleg tega pa je svoje moči pomeril z ljubljanskim prvakom SK Ljubljano, kjer je v lepi igri izvojeval neodločen rezultat, kar je vsekakor v čast domačin. To so v tako kratkem času pač lepi uspehi.

Največja ovira agilnega SK Elana je v pomanjkanju igrišča. Imamo sicer igrišče in dali smo mu še celo ime »stadion«. To ime je dobilo igrišče zato, ker je v načrtu, da se na tem prostoru uredi stadion, ki bi služil novomeški mladini, da se športno razvije v vseh panogah. Nogometno igrišče v Kandiji je kratko, ozko, ilovnato in kotanjasto. Ima obliko nepravilnega romba in leži približno 1 do 2 metra nižje od ceste proti Smihelu, tako da se ob vsakem nalivu vsa voda s ceste odteka na igrišče. Sam teren je ilovnati in ob vsakem najmanjšem dežju postane igrišče tako mehko, da je nemogoča vsaka regularna igra. Vsi ti nedostatki bi se dali odpraviti, toda z ogromnimi stroški. Res, da je igrišče prvotno — sredi julija — še odgovarjalo pravilom nogometne igre, kajti v lepih poletnih dnevih se pač

ni občutila njegova glavna napaka, in to je — ilovica, ki izpremeni v dežju igrišče v veliko mlako. Sedaj, ko so nastopili že skoraj jesenski dnevi in z njimi tudi deževje, pa se jasno vidi, da to igrišče ni za rabo. Ko je SK Elan priredil svoj prvi večji športni turnir, je kot nalašč deževalo in v razmeroma kratkem času se je izpremenilo nogometno igrišče v skoraj popolnoma pravilno igrišče za waterpolo. Tedaj so bili prisotni tudi funkcionarji in uvideli so, na kakšnem igrišču so morali igrati dolenjski športniki in prepričali so se, da si s tem in na takem igrišču mladina samo kvari zdravje. Poleg tega pa je zaradi prenehkega, pretežkega in za poedince nevarnega terena ne samo nemogoča vsaka tekma, marveč tudi onemogočen vsak trening in načelni nogometne sekcije je primoran odrejati treninge po barometru in stanju igrišča. Zato gre tudi domače moštvo iz tekme v tekmo brez potrebnega treninga, kar gre zopet samo v škodo pravilne vzgoje nogometašev.

V oktobru se prično prvenstvena tekmovalja, ki niso vezana samo na lepo vreme, marveč se igrajo ob vsakem vremenu in mora biti torej igrišče v redu. SK Elanu, ki namerava kot novo verificirani klub, sodelovati pri prvenstvu, bo to onemogočeno samo zaradi igrišča. V interesu mladih športnikov, kakor tudi mesta samega je, da se uredi res dobro igrišče, na katerem bi se lahko nemoteno in ob vsakem vremenu vršile nogometne tekme. Zato bi morali merodajni faktorji posvetiti večjo skrb ureditvi primerne športnega prostora, predvsem pa bi morala občina pomagati, da dobi športna mladina svoj prostor, kjer bi se brez strahu za zdravje in pa ob vsakem času mogla športno razvijati. Nisem proti igrišču v Kandiji in verjamem, da bi se isto dalo popraviti in znevelirati, toda to je v zvezi z velikimi stroški in zamudo časa. To igrišče naj bi se izročilo prvotnemu namenu — parceliranju in porabilo v gradbene svrhe, nekdanji športni prostor na Loku naj se pa uredi v lep stadion, saj je ves prostor na Loku kot nalašč in edini kraj v Novem mestu, ki bi služil uspešnemu športnemu udeleževanju dolenjske mladine.

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman.

Poslušal sem ga in mu pritrjeval, če sem le utegnil malo razmišljati o pravičnosti njegovih trditvev.

Poslušal sem ga dobre tri četrt ure. Ker je pa postal dolgočasen in ker me je jelo zebsti, kajti solnce je bilo zašlo, sem se prijazno poslovil od zgornjega moža in potegnil Manzano za seboj proti izhodu z vrta.

— Kaj vam je pripovedoval ta angleški boter? — je vprašal Manzana smeje.

— Zelo zanimive reči, dragi moj. To je vrli mož in vsak dan bi rad govoril s takimi ljudmi, kakor je on. Evo, dal mi je tudi svojo vizitko. Piše se Patterson. Dobro si zapomnite to ime, Manzana, ker jo to kot rečeno vrli mož. Zdaj se pa požuriva, ker imam važne razloge, da ga ne srečam več.

Bila sva na široki cesti. Tramvaj se je ustavil pred nama. Vozil je v mesto.

— Vstopiva, — sem dejal Manzani in ga potisnil na poščadko.

— Ali imate kaj... — me je vprašal ves v skrbeh.

— Kar vstopite, bodite brez skrbi, — sem odgovoril.

Tramvaj je odpeljal. Ko je prišel sprevodnik, sem potegnil iz žepa veliko usnjeno denarnico, jo do-

stojanstveno odprl in vzel iz nje srebrenik. — Glejte, — sem dejal tiho Manzani, — ta denarnica je polna. V nji so cekini in papirnat denar. Takoj preštejva, koliko je denarja v nji. Ali nisem imel prav, ko sem trdil, da je ta duhovnik vrli mož? — Vi ste pa res fant od fare, — je zaječel moj tovariš.

Dobri pastor Patterson... če vam slučajno pridejo te vrste v roke, mi oprostite, da sem vam v hudi stiski ukradel denarnico. Bila mi je zelo potrebna, o tem ste lahko prepričani, in opetovano sem se zahvalil usodi, da mi je vas privedla na pot.

Ko je prispel tramvaj v Rouen, je bila že noč. Plamenčki uličnih plinskih svetilk so migljali v megli kakor zvezdice na vodni gladini.

V okraju, kjer sva izstopila, je bilo zelo živahno. Takoj sva začela iskati hotel in našla sva enega, ki je bil vsaj slikovit, če že ne eleganten. Stal je v dokaj siromašnem okraju mesta in pod njegovimi temelji je počasi valila reka svoje črne valove. Kakor je navada v Benetkah, je bilo treba tudi tu čez ozek mostiček, če je hotel človek priti v hotel. Potem je v vodila pot pod ozkim obokom, okrašenim s starinskimi skulpturami in napol razpadlimi slikami.

Soba, ki sva jo dobila v hotelu, je bila velika in zračna — morda še preveč zračna — kajti vrata in okna so bila sicer zaprta, vendar so pa prvotno bele, zdaj pa je močno orumenela zavese na njih zdaj pa zdaj vzplapolale kakor jadra na jadnici. Pohištvo je bilo samostansko preprosto in miza v slogu Ludvika XIV. se je gugala.

Postelja, skrita v ozadju pristenka, se je nama zdela dokaj vabljiva, čeprav je viselo okrog nje vse polno velikih pajčevin. Dišalo je po kuhinji.

— To soba ni posebno vabljiva, — je dejal Manzana, ko je odšel sluga-pritikavec, ki je bil naju spremlil do vrat.

— Ah, kaj, — sem odgovoril, — glavno je, da sva tu v miru in da po mojem mnenju pastora Pattersona ne bo sem. Zdaj pa brž preštejva, koliko je denarja v denarnici, ki jo je nama prineslo najuspešnejše vseh naključij.

Stresel sem denar na mizo in ga hitro preštel. Bilo je točno šeststo osem frankov — celo premoženje.

S tem denarjem bova končno lahko odpotovala v Anglijo ali morda celo na Holandsko, sem pomislil.

Ko sva ne brez odpora pospravila skrajno neokusno večerjo, ki sva si jo dala prinesiti v sobo, sva hotela leči k počitku.

Toda v naslednjem trenutku se me je znova polastil nemir. Ali naj delim posteljo z Manzano?

Dolgo sem okleval, končno sem pa našel izhod iz neprijetnega položaja. Postelja je imela dve blazini. Položil sem eno na tla, vzel rjuho in legal kolikor mogoče daleč od vrat, pod katerimi je pihalo v sobo. In luč sva pustila goreti. Navzlic obljubam, ki sva si jih bila dala medsebojno, sva še vedno videla drug v drugem sovražnika.

Jaz sem imel demant, Manzana pa samokres. Toda ko sem mu vrnil samokres, sem obenem poskrbel, da mi ni bil več nevaren.

— Čujte, Pipe, — je zaklical naenkrat moj tovariš, — ali vam je toplo?

— Bogleme, tega bi ne mogel trditi.

— Kaj, ko bi zakurila?

— Zakurila... zakurila... to je lahko reči. Kaj niste opazili, da je peč zaprta?

— Žal je res, kar pravite. Zakaj sva šla v ta hotel? Saj je v mestu mnogo drugih hotelov, kjer bi bila enako varna, a stanovala bi bolje.

— Ah, kaj, ena noč bo hitro minila.

Ura v zvoniku bližnje cerkve je počasi odbila deset.

— Šele deset, — je zagodrnjal Manzana. Obmolnil je pa in mislil sem, da je zaspal. Ko sem se pa malo privzdignil na svojem ležišču, sem opazil, da njegove oči žare.

— Ah, pogledali ste, če spim! — je zamrmral.

— Stavim glavo, da bi mi radi vzeli še samokres.

— Očitvidno ste bolni, dragi moj.

— Zakaj ste pa potem tako pogledali, če spim?

— A vi? Lahko bi vam vrnil to vprašanje. Ali niste slučajno poskusili, da-li bi mi mogli vzeti demant?

— Ah, bože moj, to gre človeku končno na živce. Če bova neprestano tako nezaupljiva, postane najino skupno življenje nemogoče.

— Priznam, da je ta položaj smešen. Kombinacija, ki sem vam jo predlagal včeraj, bi bila mnogo prikladnejša.

— Da, depot v banki... tega ne dovolim nikdar.